

PROTOKÓŁ KONTROLI

Urzędu Miejskiego w Gliwicach, ul. Zwycięstwa 21, 44-100 Gliwice nr REGON 000515767, zwanym dalej „Urzędem”.

Prezydentem Miasta Gliwice był od dnia 12 listopada 2006 r. Pan Zygmunt Frankiewicz. Pierwszym Zastępcą Prezydenta Miasta był od dnia 1 grudnia 2006 r. Pan Piotr Wieczorek, upoważniony m.in. do zastępowania Prezydenta Miasta w czasie jego nieobecności, podejmowania wszelkich działań decyzyjnych, koordynacji i nadzoru nad realizacją zadań Miasta w ramach przedsięwzięć gospodarczych i usług komunalnych, architektury i budownictwa oraz do podpisywania protokołów pokontrolnych w zakresie kontroli zadań realizowanych przez nadzorowane wydziały.

Drugim Zastępcą Prezydenta Miasta był od dnia 1 grudnia 2006 r. Pan Adam Neumann, upoważniony m.in. do podejmowania wszelkich działań decyzyjnych, koordynacji i nadzoru nad realizacją zadań Miasta w ramach planowania strategicznego, planowania przestrzennego, ochrony środowiska, pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej oraz do podpisywania protokołów pokontrolnych w zakresie kontroli zadań realizowanych przez nadzorowane wydziały.

Przewodniczącym Rady Miejskiej był od dnia 22 listopada 2007 r. Pan Marek Pszonak. Kadencja Rady Miejskiej zakończyła się w dniu 12 listopada 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 5-82,3031-3032]

Kontrolę przeprowadzili kontrolerzy Najwyższej Izby Kontroli z Departamentu Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego:

- Izabella Krawczyk, główny specjalista kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia nr 072607 z dnia 27 października 2010 r., w okresie od dnia 2 listopada 2010 r. do 3 grudnia 2010 r., z przerwą w dniach: 15-16 listopada 2010 r.,
- Mirosław Sałata, główny specjalista kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia nr 072608 z dnia 27 października 2010 r., w okresie od dnia 2 listopada 2010 r. do 3 grudnia 2010 r., z przerwą w dniach: 18-19 listopada 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-4]

Przedmiotem kontroli było zarządzanie środowiskiem w mieście Gliwice w okresie od stycznia 2008 r. do listopada 2010 r.

W toku kontroli ustalono co następuje:

Gmina miejska Gliwice miała status miasta na prawach powiatu. Organami Miasta były: Rada Miejska (RM) – organ stanowiący i kontrolny, Prezydent Miasta – organ wykonawczy. Prezydent Miasta wykonywał swoje zadania przy pomocy Urzędu Miejskiego w trybie ustalonym w regulaminie organizacyjnym. Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Gliwicach (RO) wprowadzony został zarządzeniem Prezydenta Miasta nr PM-1/06 z dnia 6 grudnia 2006 r. ze zmianami. W regulaminie organizacyjnym nie zostały określone i przyporządkowane komórkom organizacyjnym urzędu zadania związane z programami ochrony środowiska, o których mowa w art. 17 i art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska¹ oraz planami gospodarki odpadami, o których mowa w art. 14 i art. 15 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach².

[Dowód: akta kontroli str. 83-218]

Pani Katarzyna Topolska-Ciurus Dyrektor Urzędu poinformowała, że za realizację zadań wynikających z art. 14 i 15 ustawy o odpadach odpowiada Wydział Realizacji Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych (PU) w ramach przypisanego w RO zadania „Utrzymanie porządku i czystości w mieście”, a za realizację zadań związanych z art. 17 i 18 ustawy prawo ochrony środowiska odpowiada Wydział Środowiska. W wyjaśnieniach podała, że zakres regulacji regulaminu organizacyjnego w części stanowiącej zakres zadań wydziałów Urzędu ma charakter ogólny, tzn. przedstawia tylko podprocesy realizowane przez wydziały i nie każdy nałożony na organ wykonawczy obowiązek znajduje odzwierciedlenie w zapisach regulaminu. Poinformowała, że zarządzeniem Prezydenta Miasta z dnia 10 listopada 2010 r. wprowadzono do zakresu zadań Wydziału Środowiska zadanie „Sporządzanie programu ochrony środowiska dla miasta oraz prowadzenie sprawozdawczości w tym zakresie”, a do zakresu zadań Wydziału Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych zadanie „Sporządzanie planu gospodarki odpadami dla miasta oraz prowadzenie sprawozdawczości w tym zakresie”.

[Dowód: akta kontroli str. 219-226, 441-459]

1. Wypełnianie przez miasto obowiązków w zakresie planowania działań dotyczących środowiska.

1.1. Rada Miejska, uchwałą XII/368/2007 z dnia 22 listopada 2007 r., przyjęła do realizacji Strategię Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju miasta Gliwice do roku 2022, zwaną dalej Strategią, opracowaną na podstawie umowy z dnia 25 stycznia 2007 r. Zmiany do dokumentu wprowadzono uchwałami RM Nr XIV/427/2008 z dnia 14 lutego 2008 r., Nr XV/487/2008 z dnia 24 kwietnia 2008 r. i Nr XIX/616/2008 z dnia 23 października 2008 r. Ww. dokument stanowił

¹ Dz.U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

² Dz.U. z 2007r. Nr 39, poz 231 ze zm.

aktualizację strategii rozwoju miasta przyjętej w 2002 r., zmienionej w 2004 r. i zawierał: diagnozę sytuacji strategicznej miasta Gliwice, wizję rozwoju miasta do roku 2022, priorytety strategiczne, cele strategiczne, programy operacyjne, analizę SWOT, zarządzanie strategią. W załączniku nr 4 wskazano korelacje strategii rozwoju miasta ze strategiami krajowymi i regionalnymi - Strategią Rozwoju Kraju 2007-2015, Regionalną Strategią Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013. W wizji rozwoju miasta określono, że Gliwice w 2022 r. to miasto „w którym procesy rozwoju podporządkowane są zasadom rozwoju zrównoważonego”. W ramach priorytetu strategicznego nr 2 *Podwyższanie poziomu jakości życia w mieście* określono cel strategiczny (CS) 2.3. *Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju* zawierający, m.in. dostarczanie możliwości zachowań proekologicznych oraz kryteria ekologiczne w podejmowaniu decyzji. W ramach priorytetu strategicznego nr 4 *Wzmacnianie atrakcyjności przestrzeni miejskiej* określono CS 4.1. *wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ład, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług* zawierający m.in. eliminowanie uciążliwości cywilizacyjnych oraz CS 4.2. *Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej* zawierający, m.in. rozwiązanie problemów transportowych, ograniczenie zjawisk ekstensywnego wykorzystywania przestrzeni miasta, rewitalizacja przestrzeni i obiektów. W strategii określono, w ramach programów operacyjnych (PO), projekty wdrożeniowe (PW) planowane do realizacji, m.in.:

- PW 7.2. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zielonych w mieście – CS 4.1.;
- PW 7.10. Realizacja projektów wskazanych w obszarowych programach rewitalizacji – CS 4.2.;
- PW 8.1. Obwodnice miasta: 8.1.1. Zachodnia i Południowa Obwodnica Miasta - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G 2/2 dla obciążenia ruchem KR 5 w południowo-zachodniej części miasta, 8.1.2. Obwodnica Centrum - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G2/2, dla obciążenia ruchem KR5, 8.1.3. Obwodnica dzielnicy Ostropa – połączenie autostrady A4 z Zachodnią obwodnicą miasta w Gliwicach – CS 4.2.;
- PW 9.1. Infrastruktura dla ludzi i przyrody: 9.1.1. Nowa jakość w gospodarce wodościekowej: 9.1.1.1. poprawa jakości wody pitnej, 9.1.1.2 modernizacja gospodarki ściekowej, 9.1.1.3. skanalizowanie dzielnic peryferyjnych miasta dotychczas nie objętych kanalizacją, 9.1.2. Stworzenie sprawnego systemu oczyszczania i odprowadzania wód opadowych, 9.1.3. Poprawa gospodarki odpadami: budowa sortowni odpadów, budowa kompostowni, zamknięcie I- komory składowiska odpadów – CS 2.3.;
- PW 9.3. Ograniczenie źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza – CS 2.3.;
- PW 9.4. Rewitalizacja rzeki Kłodnicy – CS 2.3.

W celu zarządzania Strategią określono podmioty i działania związane z wdrażaniem i monitorowaniem realizacji Strategii. Biuro Rozwoju Miasta zostało wskazane jako jednostka zobowiązana do monitorowania strategii i uwarunkowań wdrażania, corocznego przedkładania Prezydentowi Miasta sprawozdań z realizacji działań i projektów strategicznych oraz przedkładania co cztery lata raportu o wykonaniu celów strategicznych. W latach 2008-2010 Urząd Miejski prowadził działania związane z aktualizacją, monitorowaniem i wdrażaniem Strategii, m.in. w zakresie szkolenia koordynatorów, opracowania corocznych sprawozdań z realizacji.

W sprawozdaniach z realizacji Strategii za 2008 r. i 2009 r. przedstawiono realizację poszczególnych projektów wdrożeniowych wraz z podaniem przyczyn odchyień od planu.

[Dowód: akta kontroli str. 227-334,397-439]

Zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska, zwanej dalej „Poś”, obowiązującym do 14 listopada 2008 r., przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wymagały „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywane przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2³”. Na podstawie art. 40 ust. 3 Poś „Organ administracji opracowujący projekty polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lub wprowadzający do nich zmiany może, w porozumieniu z organem ochrony środowiska oraz organem, o którym mowa w art. 45, odstąpić od przeprowadzenia określonego w niniejszym rozdziale postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, gdy uzna, (...) iż realizacja tych dokumentów nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko”. Zgodnie z §2 ust. 1 pkt 30 oraz §3 ust. 1 pkt 56 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko⁴, przedsięwzięcia określone w PW 8.1. Obwodnice miasta zaliczane są do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

[Dowód: akta kontroli str. 383-395]

Urząd Miejski nie przeprowadził postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022.

³ Art. 51. 1. Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagają:

- 1) planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek może być stwierdzony na podstawie ust. 2

⁴ Dz.U. Nr 257, poz. 2573

Zgodnie z §20 RO zadania w zakresie, m.in. monitorowania i wspomagania realizacji procesu wdrażania i weryfikacji strategii rozwoju miasta, inicjowania i koordynacji opracowywania dokumentów strategicznych zarządzania w różnych sektorach miasta, koordynacji działań związanych z realizacją Obszarowych Programów Rewitalizacji należały do Biura Rozwoju Miasta (BRW). Naczelnikiem BRW był od dnia 16 maja 2005 r. do dnia 17 listopada 2008 r. Pan Paweł Kopczyński, a od 1 grudnia 2008 r. Pani Katarzyna Kobierska – wcześniej Zastępcą Naczelnika BRW.

Pani Katarzyna Kobierska w wyjaśnieniach podała, że dla Strategii „nie przeprowadzono postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko ponieważ przyjęto, iż zakres przedmiotowy określony w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska dotyczył projektów aktów planowania o charakterze sektorowym. Strategia Rozwoju Miasta nie jest dokumentem o charakterze sektorowym, a projekty inwestycyjne w niej zawarte indywidualnie występowały o uzgodnienia środowiskowe”. Poinformowała, że zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁵, zwanej dalej „uuis”, w związku ze zmianami zgłoszonymi przez koordynatorów projektów strategicznych, BRM opracowuje projekt dokumentu, w celu przedłożenia do uzgodnienia z właściwym organem, czy zachodzi potrzeba przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś).

[Dowód: akta kontroli str. 175, 335-381]

1.2. Program ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju dla miasta Gliwice do roku 2015, zwany dalej POŚZR, został opracowany w 2001 r. przez Agencję Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Gliwicach na podstawie umowy z dnia 30 kwietnia 2001 r. i aneksu z dnia 30 listopada 2001 r. Dokumentacja została przekazana zamawiającemu 14 grudnia 2001 r. W maju 2002 r. Zarząd Miasta przedłożył ją wraz z opracowaniem „Diagnoza stanu Gliwic w zakresie zagadnień ekologicznych” do Zarządu Województwa Śląskiego z wnioskiem o jej zaopiniowanie. Poprawiona w 2003 r. wersja projektu POŚZR uzyskała pozytywną opinię Zarządu Województwa Śląskiego – uchwała Nr 1661/100/II/2003 z dnia 2 grudnia 2003 r. Rada Miejska w Gliwicach, na wniosek Zastępcy Prezydenta Miasta przygotowany przez Wydział Środowiska, uchwaliła POŚZR – uchwała Nr XVII/427/2004 z dnia 26 lutego 2004 r.

⁵ Dz.U. Nr 199, poz. 1227

Zgodnie z art. 17 ust. 1 w związku z art. 14 ust. 2 Poś program ochrony środowiska powinien być przyjęty na 4 lata, z tym, że przewidziane w nim działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

W POŚZR nie określono 4-letniego programu działań i perspektywy na kolejne 4 lata, lecz podano perspektywę celów i działań do 2015 r. Nie ustalono także terminów jego aktualizacji. Urząd nie dokonał od 2004 r. aktualizacji POŚZR. Po 2001 r. Urząd opracował ponadto dokumenty strategiczne, tj.:

- Strategię rozwoju miasta Gliwice na lata 2002-2022 przyjęta uchwałą RM Nr XLI/989/2002 z dnia 10 października 2002 r., zastąpioną Strategią Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022 przyjętą uchwałą z dnia 22 listopada 2007 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Gliwice przyjęty uchwałą RM Nr XXXV/891/2005 z dnia 15 września 2005 r. oraz Aktualizację Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Gliwice przyjęty uchwałą RM Nr XXXVII/1079/2010 z dnia 15 lipca 2010 r.

Ponadto Wojewoda Śląski 3 rozporządzeniami z dnia 26 sierpnia 2005 r. (nr 37/2005, nr 40/2005 i nr 42/2005) ustanowił 3 pomniki przyrody (2 głazy narzutowe oraz aleja 15 klonów srebrzystych zlokalizowana wzdłuż ul. Kłodnickiej), a rozporządzeniem nr 51/08 z dnia 28 lipca 2008 r. ustanowił rezerwat przyrody „Las Dąbrowa”.

We wstępie raportów z wykonania POŚZR z grudnia 2006 r. i października 2009 r. stwierdzono, że modyfikacja i aktualizacja POŚZR przebiega w oparciu o bieżącą analizę poszczególnych celów oraz monitoring stanu środowiska w Gliwicach.

[Dowód: akta kontroli str. 175,335-381,1069-1073,1581,1843,2107-2211,2252,2276]

Za realizację zadań dotyczących programów ochrony środowiska odpowiadał Wydział Środowiska. Naczelnikiem Wydziału Środowiska od dnia 1 sierpnia 2005 r. była Pani Agnieszka Setnik. Pani Agnieszka Setnik w wyjaśnieniach dotyczących braku aktualizacji POŚZR oraz braku określenia w nim 4-letniego programu działań podała, że „*opracowanie „Programu (...) zostało zlecone na podstawie art. 90 ust. 3 ustawy z 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (...). Przepisy tej ustawy nie nakładały wówczas obowiązku aktualizacji programów ochrony środowiska. Ustawa z 27.04.2001 r. prawo ochrony środowiska (...) wprowadziła obowiązek wykonywania co 2 lata raportów z realizacji Programu i przedstawiania ich radzie miejskiej (...). W 2002 r. uchwałą Rady Miasta w Gliwicach (...) została przyjęta do realizacji Strategia (...). W powyższym dokumencie znalazły odzwierciedlenie zadania ujęte w „Programie (...)”. Sprawozdanie z okresów 2-letnich były opracowywane w sposób szczegółowy dla poszczególnych zadań wymienionych w Programie. Podkreślić należy, że raporty z Programu są sporządzane w oparciu o dane*

zaczepnięte z innych dokumentów strategicznych. Wszystkie dane ujęte w raportach z Programu są więc spójne ze sprawozdawczością wynikającą z dokumentów strategicznych (a w szczególności ze Strategią). Z uwagi na fakt, że zadania ujęte w programie mają bardzo ogólny i ponadczasowy charakter, to każdorazowa aktualizacja dokumentu jakim jest „Strategia (...)” powoduje automatyczną weryfikację zadań z Programu. Nadmieniam również, że aktualizacja Strategii jest wykonywana częściej niż przewidziane prawem aktualizowanie Programu. Weryfikacja, o której mowa powyżej dokonywana jest również w aspekcie innych dokumentów gminnych, m.in. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (...). Mając powyższe na uwadze można uznać, że sporządzane raporty z realizacji Programu są równoznaczne z jego aktualizacją” oraz „Z uwagi na fakt, że „Program (...)”, zwany dalej POŚZR, opracowany został w 2001 r. (...) i w sytuacji braku strategii rozwoju miasta, wytyczenie kierunków rozwojowych oparto na analizie dostępnych, obowiązujących w tym czasie dokumentów wymienionych w pkt 1.5 POŚZR. „Strategia rozwoju miasta Gliwice na lata 2002-2022” opracowana została w terminie późniejszym, tj. w 2002 r. i to właśnie jej autorzy wzięli pod uwagę zapisy umieszczone w POŚZR. Analogiczna sytuacja miała miejsce w przypadku innego wymienionego (...) dokumentu strategicznego jakim jest Plan Gospodarki Odpadami dla miasta Gliwice. Pomimo różnych terminów powstawania ww. dokumentów cele i zadania w nich ujęte są spójne, nie było więc przesłanek do aktualizacji POŚZR”, a także „Ustanowione przez Wojewodę Śląskiego rozporządzeniami z 2005 r. 3 pomniki przyrody, a także w 2008 r. rezerwat przyrody „Las Dąbrowa” były w momencie tworzenia POŚZR istniejącymi obiektami przyrodniczymi (...). Objęcie ich ochroną mieści się w ramach pkt 8.6. POŚZR (...), a także wskazane zostało w „Harmonogramie realizacji programu” – pkt 10.6. Wprowadzenie prawnej formy ochrony ww. obiektów praktycznie nie zmienia podejścia do ich traktowania”. Ponadto podała, że „POŚZR obejmuje poszczególne lata od momentu przyjęcia Uchwałą Rady Miejskiej w 2004 r. aż do 2015 r., tak więc ujęte w nim normy czasowe określone w przepisach. Okresowo sporządzane raporty realizacji POŚZR pozwalają na jego weryfikację m.in. pod kątem wymagań wynikających z polityki ekologicznej państwa, a w szczególności zawartych w niej celów i priorytetowych kierunków działań. Dotychczasowa weryfikacja POŚZR nie wykazała konieczności jego aktualizacji. Ustawowe przepisy, w tym art. 14 i 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska nie nakładają na miasto obowiązku aktualizacji POŚZR”.

[Dowód: akta kontroli str. 2215-2247]

1.3. Obowiązujące w 2004 r. przepisy Poś nie wymagały przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w tym sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

1.4. W POŚZR w punkcie 2.1. *Stan środowiska przyrodniczego* podano ogólne dot. wpływu źródeł zanieczyszczeń na stan gleb, wód, powietrza i hałasu, nie podano natomiast diagnozy stanu środowiska ani nie wskazano szczegółowych danych nt. stanu środowiska w dokumentach źródłowych analizowanych w toku prac nad programem. W treści programu wymieniono dokumenty uwzględnione w opracowaniu, m.in. *„Przegląd ekologiczny miasta Gliwice z uwzględnieniem problemów sąsiadujących gmin, 1995r.”* oraz *„Diagnoza miasta Gliwice, 2001r.”*. W piśmie z dnia 13 maja 2002 r. przekazującym POŚZR do zaopiniowania przez Zarządu Województwa Śląskiego, Zarząd Miasta dołączył opracowanie *„Diagnoza stanu Gliwic w zakresie zagadnień ekologicznych 2001 r.”* informując, że program został sporządzony na bazie wymienionej prognozy.

[Dowód: akta kontroli str. 2123-2147,2168-2169]

1.5.-1.6. POŚZR nie zawierał informacji o obszarach i obiektach chronionych ani informacji o występowaniu na terenie miasta gatunków chronionych. Nie wskazywał też takich informacji w dokumentach źródłowych.

[Dowód: akta kontroli str. 2163-2209]

Pani Agnieszka Setnik w wyjaśnieniach dotyczących punktów 1.4.-1.6. podała, że *„Bazową częścią POŚZR jest „Diagnoza miasta Gliwice, 2001r.”, opracowana w 2001 r. (...) W Diagnozie tej wymienione zostały pomniki przyrody występujące na terenie miasta. Innych form ochrony przyrody w obecnym czasie nie zidentyfikowano.(...)”*.

[Dowód: akta kontroli str. 2239-2244]

1.7.-1.8. POŚZR zawierał harmonogram realizacji programu na poziomie celów długoterminowych – 7 celów do realizacji w okresie 2002-2015, oraz celów średniookresowych – 18 celów do realizacji w okresie 2002-2008 w przedziałach czasowych od 2 do 7 lat. Działania służące realizacji celów średniookresowych nie były uszczegółowione w zakresie terminów ich realizacji.

[Dowód: akta kontroli str. 2195-2203]

Pani Agnieszka Setnik podała w wyjaśnieniach, że *„Harmonogram zawarty w punkcie 10 POŚZR przedstawia plan realizacji poszczególnych celów długoterminowych i średniookresowych, co pozwala na ewentualne modyfikowanie bieżącej realizacji zadań zgodnie z planowaniem budżetowym jednostek wdrażających. Jednym z założeń przy opracowywaniu harmonogramu była pewna czasowa elastyczność w planowaniu realizacji*

zadań, lecz bez możliwości przekraczania terminów realizacji celów średnio- i długoterminowych. Brak wytycznych do sporządzania i realizacji programów ochrony środowiska powoduje, że ich struktura i zakres merytoryczny jest różny i wynika z założeń przyjętych przez zlecniodawcę i podmiot opracowujący ten dokument. Obecnie i w przeszłości jedynym dostępnym narzędziem do weryfikacji poprawności programów jest ich opiniowanie przez organ wyższego szczebla. Uchwała Nr 1661/100/II/2003 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 02.12.2003 r. opiniująca pozytywnie projekt POŚZR wskazuje, że dokument został przygotowany poprawnie”.

[Dowód: akta kontroli str. 2239-2244]

1.9. W POŚZR określono działania w ramach zarządzania środowiskiem dla miasta Gliwice dla takich zagadnień jak: a) wdrażanie POŚZR, b) edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, system informacji o środowisku, c) systemy zarządzania środowiskiem – działanie: wspieranie zakładów/instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem, d) gminne plany zarządzania ochroną środowiska – działanie: opracowanie gminnych programów ochrony środowiska, e) monitoring stanu środowiska.

[Dowód: akta kontroli str. 2191]

1.10. W POŚZR opisano podstawowe wskaźniki jakie powinny być przyjęte do pomiaru efektywności wdrażania programu dzieląc je na:

- ekonomiczne: stopień poniesionych nakładów, koszty jednostkowe uzyskania efektu, ilość środków inwestycyjnych dla danego przedsięwzięcia,
- ekologiczne: poprawa parametrów powietrza, wody, powiększenie obszarów zieleni przyrodniczej, stopień rewitalizacji i zagospodarowania terenów poprzemysłowych, mierniki poziomu zdrowia mieszkańców miasta,
- społeczne: udział społeczności w akcjach na rzecz środowiska, ilość programów edukacyjnych i szkoleń, poziom dostrzegania znaczenia ochrony środowiska, inicjatywy społeczne w obszarze kształtowania środowiska.

Podane wskaźniki nie były uszczegółowione w zakresie ich parametrów i wielkości odniesienia dla roku bazowego, nie były przyporządkowane do podanych w programie działań w celu umożliwienia oceny skuteczności i efektywności wdrażania programu.

[Dowód: akta kontroli str. 2191-2193]

Pani Agnieszka Setnik podała w wyjaśnieniach, że „W (...) POŚZR, zaproponowane zostały w sposób ogólny dla wszystkich działań wskaźniki ekonomiczne, ekologiczne i społeczne, które mogą mieć zastosowanie do pomiaru efektywności wdrażania programu. Przyjęta w 2002 r. do realizacji „Strategia (...)” odzwierciedla działania ujęte w POŚZR. W związku

z powyższym podczas sporządzania okresowych raportów z wykonania programu do oceny efektywności działań w nim zawartych zastosowano mierniki ze Strategii.(...)”.

[Dowód: akta kontroli str. 2245-2247]

1.11. Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Gliwice, zwany dalej PGO, został opracowany w kwietniu 2005 r. przez Spółkę Cywilną ROT Recykling Odpady Technologie z Gliwic na podstawie umowy z dnia 1 kwietnia 2004 r. Projekt PGO został zaopiniowany pozytywnie z uwagami przez Zarząd Województwa Śląskiego uchwałą Nr 630/249/2005 z dnia 14 kwietnia 2005 r. Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Gliwice został przyjęty uchwałą RM Nr XXXV/891/2005 z dnia 15 września 2005 r.

Zgodnie z art. 14 ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, zwanej dalej „uoo” plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

W 2007 r. i 2008 r. została wykonana Aktualizacja PGO na podstawie umowy z dnia 14 maja 2007 r. w sprawie aktualizacji PGO oraz umowy z dnia 7 marca 2008 r. na poszerzenie zakresu tematycznego i wprowadzenie zmian w Aktualizacji PGO, zgodnie z wytycznymi Śląskiego Urzędu Marszałkowskiego, zawartej z Przedsiębiorstwem Badań i Ekspertyz Środowiska SEPO Sp. z o.o. w Knurowie (PBiEŚ). Aktualizację PGO przekazano do zaopiniowania przez Zarząd Województwa Śląskiego w dniu 21 stycznia 2009 r. Urząd Marszałkowski zwrócił w dniu 2 lutego 2009 r. dokumentację, wskazując na obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (soos). Na wniosek Urzędu z dnia 17 lutego 2009 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska i Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia soos – pismo RDOŚ z dnia 3 września 2009 r., postanowienie PWIS z dnia 1 kwietnia 2009 r. Zarząd Województwa Śląskiego, uchwałą z dnia 17 listopada 2009 r., zaopiniował negatywnie Aktualizację PGO z uwagi na brak uwzględnienia zapisów przyjętej w kwietniu 2009 r. Aktualizacji planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego, a także nieaktualność danych z zakresu gospodarki odpadami pochodzących z 2006 r.

Aktualizacja PGO z maja 2010 r., opracowana przez PBiEŚ na podstawie umowy z dnia 27 stycznia 2010 r., uzyskała w dniu 2 czerwca 2010 r. pozytywną opinię Zarządu Województwa Śląskiego. Uchwałą Nr XXXVII/1079/2010 z dnia 15 lipca 2010 r. RM dokonała przyjęcia Aktualizacji PGO, tj. 4 lata i 10 miesięcy po uchwaleniu PGO.

[Dowód: akta kontroli str. 1555-1938]

Za realizację zadań dotyczących planów gospodarki odpadami odpowiadał Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych (PU). Obowiązki Naczelnika Wydziału PU pełniła od dnia 1 lutego 2008 r. Pani Mariola Pendziałek. Pani Mariola Pendziałek podała

w wyjaśnieniach, że na niedotrzymanie ustawowego terminu aktualizacji PGO złożyło się wiele czynników związanych z procesem kilkakrotnego opiniowania projektu, jego uzupełniania oraz aktualizacji po uzyskaniu uwag Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego i negatywnej opinii Zarządu Województwa Śląskiego, w tym dostosowanie się do przyjętej już w 2009 r. Aktualizacji PGO dla województwa śląskiego oraz uzyskaniu uzgodnień w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

[Dowód: akta kontroli str. 1501-1553,2081-2086]

1.12. W PGO zaznaczono, że plany gospodarki odpadami stanowią część programów ochrony środowiska. Zadania określone w PGO takie jak: - edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami, - rozbudowa i modernizacja obiektów wspomagających zbieranie odpadów, w tym wydzielanie strumieni, ich składowanie, kompostowanie i recykling, - unieszkodliwianie osadów ściekowych, odpowiadały działaniom i celom określonym w POŚZR w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi. Inne zadanie określone w PGO rozszerzały zakres działań o odpady niebezpieczne, w tym zawierające azbest.

[Dowód: akta kontroli str. str. 36-38 POS, 1744-1751,1934-1937]

1.13. W trakcie opracowywania PGO i uzgodnień jego projektu przepisy Poś nie wymagały sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko. Dla projektu Aktualizacji PGO uzgodniono odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – opisano w punkcie 1.11. protokołu.

[Dowód: akta kontroli str. 1817-1823]

1.14. PGO i Aktualizacja PGO odnosiły się do zagadnień określonych w art. 14 ust. 2 uoo i zawierały:

- opisu aktualnego stanu gospodarki odpadami,
- celów i priorytetów w zakresie gospodarki odpadami,
- prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami,;
- rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz ich szacunkowe koszty,
- sposoby i źródła finansowania systemu gospodarki odpadami,
- system gospodarowania odpadami,
- sposób monitorowania i oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

[Dowód: akta kontroli str. 1582-1771,1845-1937]

1.15. W PGO ujęto wskaźniki monitorowania stopnia/skuteczności realizacji założonych celów. Wskaźniki uwzględniały spójność planu gospodarki odpadami z aktualnym

Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami (WPGO). W PGO określono wskaźniki presji środowiskowej, stanu środowiska i reakcji (świadomości społecznej) związane z gospodarką odpadami, podając wartość „obecną” wskaźnika oraz wartość docelową (2010 r.), m.in.:

- stopień objęcia zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych - %,
- wskaźnik nagromadzenia odpadów - kg/M/rok⁶,
- poziom selektywnej zbiórki odpadów komunalnych - %,
- stopień wydzielenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych - %,
- ilość odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - %,
- poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych - %,
- ilość odpadów niebezpiecznych odzyskanych ze strumienia odpadów komunalnych – kg/M/rok,
- stopień zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych - %,

Wprowadzone w Aktualizacji PGO wskaźniki monitorowania celów dotyczących odpadów komunalnych oraz odpadów z sektora gospodarczego – łącznie 25 wskaźników, określały wielkość wskaźnika w 2008 r. oraz zakładaną wartość w 2011 r., m.in.:

- odsetek masy zbieranych odpadów komunalnych - %,
- odsetek odpadów komunalnych zebranych selektywnie - %,
- odsetek mieszkańców miasta objętych umowami na odbieranie odpadów (do końca 2010 r. - 100%),
- odsetek mieszkańców miasta objętych systemem selektywnego zbierania odpadów - %,
- odsetek składowanych bez przetworzenia zmieszanych odpadów komunalnych - %,
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych - %,
- poziom selektywnego zbierania odpadów (surowców wtórnych) - %,
- poziom selektywnego zbierania odpadów wielkogabarytowych - %,
- odsetek komunalnych osadów ściekowych zagospodarowanych - %,
- masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń PCB – Mg/rok,
- liczba funkcjonujących instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych i ich łączna przepustowość – szt.,
- masa pojazdów demontowanych w stacjach demontażu pojazdów i ich łączna przepustowość – Mg/rok,
- masa zebranego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca i ich łączna przepustowość – kg/M,

⁶ na 1 mieszkańca na rok

- masa pozostałych do usunięcia wyrobów zawierających azbest - Mg.

[Dowód: akta kontroli str. 1763-1764,1924-1926]

1.16.-1.17. Urząd zaplanował przeprowadzenie w 2012 r. szczegółowej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, a po jej zakończeniu zlecenie opracowania programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W Aktualizacji PGO z 2010 r. ww. zadanie ujęte w tabeli 36 z okresem realizacji: „Po roku 2012”.

Dowód: akta kontroli str. 1922,3023-3028]

1.18. W kontrolowanym okresie realizowano Obszarowe Programy Rewitalizacji (OPR) dla: Ligoty Zabrskiej, Sośnicy, Łabęd, Osiedla Kopernika oraz Śródmieścia, przyjęte do realizacji uchwałą RM z dnia 14 lutego 2008 r. Nr XIV/428/2008, a następnie zaktualizowane uchwałami Nr XIX/617/2008 z dnia 23 października 2008 r., Nr XXVIII/895/2009 z dnia 15 października 2009 r. i Nr XXXVII/1080/2010 z dnia 15 lipca 2010 r. Programy dotyczące działań w okresie 2007-2013 zostały opracowane w 2007 r. przez Agencję Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Gliwicach (ARL) na podstawie umowy z dnia 15 czerwca 2005 oraz aktualizowane przez zespół Biura Rozwoju Miasta w 2008 r. i ARL w 2009 r. na podstawie umowy z dnia 31 marca 2009 r. OPR-y stanowiły kontynuację i rozwinięcie *Ramowego Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich na lata 2005-2006 i następne* przyjętego w 2005 r. Ww. programy określały planowane w latach 2007-2013 działania, nawiązywały do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego miasta i regionu – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 i Strategia Rozwoju Kraju, Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2002-2020, Strategia Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022. W programach wyznaczono zasięg terytorialny obszarów miejskich, opis niezbędnych działań oraz projektów na obszarach rewitalizacji z wykorzystaniem możliwości uzyskania środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. W ramach planowanych działań określono m.in. cele:

- 1.2. Przeciwdziałanie dekapitalizacji i degradacji zasobów (m.in. termomodernizacja lub termorenowacja budynków, usuwanie wyrobów zawierających azbest),
- 1.4. Likwidacja uciążliwości środowiskowych dotyczący likwidacji hałasu i zanieczyszczeń powietrza, związanych z rozmieszczeniem największych zakładów pracy i firm przemysłowych na terenie Miasta oraz redukcji zanieczyszczeń ze źródeł tzw. niskiej emisji,

- 1.6. Rozwój infrastruktury technicznej dotyczący likwidacji braków w infrastrukturze technicznej (m.in. kanalizacji i wodociągów).

W związku z aktualizacją w 2009 r. OPR, Urząd wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (RDOŚ) oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach (PWIS) o opinie dot. konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś) dla każdego OPR. RDOŚ i PWIS określili obowiązek przeprowadzenia sooś dla OPR Śródmieście oraz uzgodnili odstąpienie od przeprowadzenia sooś dla pozostałych 4 OPR. Urząd przeprowadził postępowanie sooś dla OPR Śródmieście, umożliwił udział społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów i uzyskał pozytywne opinie RDOŚ i PWIS. Aktualizacja OPR została przyjęta uchwałą RM Nr XXVIII/895/2009 z dnia 15 października 2009 r., o czym powiadomiono RDOŚ i PWIS. Urząd przeprowadził w 2010 r. aktualizację OPR dla Śródmieścia, uzyskując od RDOŚ i PWIS zgody na odstąpienie od przeprowadzenia sooś. Aktualizacja ww. OPR została przyjęta uchwałą RM Nr XXXVII/1080/2010 z dnia 15 lipca 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 461-657]

Zgodnie z art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Poś, obowiązującym do 14 listopada 2008 r., przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko wymagały „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywane przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2⁷”. Na podstawie art. 40 ust. 3 „Organ administracji opracowujący projekty polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lub wprowadzający do nich zmiany może, w porozumieniu z organem ochrony środowiska oraz organem, o którym mowa w art. 45, odstąpić od przeprowadzenia określonego w niniejszym rozdziale postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, gdy uzna, (...) iż realizacja tych dokumentów nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko”.

Przed przyjęciem do realizacji OPR Urząd Miejski nie przeprowadził postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, a odstępując od przeprowadzenia postępowania nie wypełnił wymagań przepisu art. 40 ust. 3 Poś.

⁷ Art. 51. 1. Sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagają:

- 1) planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek może być stwierdzony na podstawie ust. 2

Pani Katarzyna Kobierska Naczelnik BRW w wyjaśnieniach podała, że dla OPR nie przeprowadzono postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ przyjęto tak jak dla Strategii interpretację, „ *iż zakres przedmiotowy określony w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska dotyczył projektów aktów planowania o charakterze sektorowym. Obszarowe Programy Rewitalizacji nie jest dokumentem o charakterze sektorowym, a projekty inwestycyjne w niej zawarte indywidualnie występowały o uzgodnienia środowiskowe*”. Poinformowała, że zgodnie z art. 47 uuiś w ramach prowadzonych aktualizacji OPR została sporządzona prognoza ooś dla OPR Śródmieście oraz uzgodniono z RDOŚ i PWIS odstępianie od przeprowadzania sooś dla pozostałych OPR.

[Dowód: akta kontroli str. 659-661]

W kontrolowanym okresie Urząd posiadał uchwalone przez Radę Miejską Wieloletnie Plany Inwestycyjne (WPI) obejmujące 4 lata, które corocznie aktualizowano – odpowiednio:

- okres 2008-2012 uchwała RM Nr XIII/383/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r.,
- okres 2009-2013 uchwała RM Nr XVII/532/2008 z dnia 17 lipca 2008 r. ze zmianą w dniu 18 grudnia 2008 r.,
- okres 2010-2014 uchwała RM Nr XXVI/849/2009 z dnia 16 lipca 2009 r.

WPI stanowiły narzędzie umożliwiające skuteczną realizację polityki inwestycyjnej miasta oraz określały zdolność finansową budżetu miasta w realizacji zadań mających strategiczne znaczenie w jego rozwoju. WPI zawierały w poszczególnych działach budżetowych zadania związane ze środowiskiem m.in.: budowa i przebudowa połączeń drogowych, termomodernizacja budynków, modernizacja parków, opracowanie mapy akustycznej Gliwic.

[Dowód: akta kontroli str. 1469-1499]

2. Respektowanie wymagań ochrony środowiska w planowaniu przestrzennym, z uwzględnieniem przeciwdziałania powodziom.

2.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice, zwane dalej Studium, przyjęto uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXI/956/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r., w wyniku postępowania rozpoczętego uchwałą RM Nr XXXVIII/962/2005 z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium. Studium zostało opracowane przez S.C. Pracownię Urbanistyczną PLAN w Knurowie na podstawie umowy z dnia 19 maja 2006 r. Działania związane z wymaganiami dotyczącymi udziału społeczeństwa, uzgodnienia i opiniowania projektu Studium uwarunkowań i kierunków ... wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, Urząd realizował zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu

przestrzennym⁸, zwanej dalej „upup” oraz przepisami uuiś. Studium wraz z prognozą zostało pozytywnie uzgodnione przez Wojewodę Śląskiego postanowieniem nr IF/III/7041/432/09 z dnia 24 sierpnia 2009 r. oraz Zarząd Województwa Śląskiego pismem znak 816/SP/2009 z dnia 25 sierpnia 2009 r. Studium uzyskało pozytywne opinie od Starosty Gliwickiego, wójtów, burmistrzów i prezydentów gmin sąsiednich, Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatury Katowice, Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego, Dyrektora RZGW, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Informacje o uchwaleniu Studium przekazano 13 kwietnia 2010 r. RDOŚ i PWIS. Do 16 grudnia 2009 r. obowiązywało Studium przyjęte uchwałą RM Nr X/162/2003 z dnia 10 lipca 2003 r.

[Dowód: akta kontroli str. 663-785,885-899,927-1129]

2.2. Prezydent Miasta dokonał w 2005 r. analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Gliwice w celu oceny aktualności studium uchwalonego uchwałą Rady Miejskiej Nr X/162/2003 z dnia 10 lipca 2003 r. i planów miejscowych. Analiza została pozytywnie zaopiniowana przez Miejską Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną – opinia z dnia 5 grudnia 2005 r. W analizie omówiono stan aktualny w planowaniu przestrzennym, uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta Gliwice na lata 2002-2022, ocenę aktualności Studium i obowiązujących planów miejscowych. Rada Miejska, na wniosek Prezydenta Miasta, uchwałą Nr XXXVIII/961/2005 z dnia 22 grudnia 2005 r., uznała Studium i 2 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego za nieaktualne oraz 40 mpzp za aktualne.

Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Gliwice, w celu oceny aktualności studium uchwalonego uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXI/956/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r. i planów miejscowych, dokonana została we wrześniu 2010 r. Analiza została pozytywnie zaopiniowana przez Miejską Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną – opinia z dnia 23 września 2010 r. W analizie omówiono stan aktualny w planowaniu przestrzennym, uwarunkowania wynikające ze Strategii Rozwoju Miasta Gliwice na lata 2002-2022, ocenę aktualności Studium i obowiązujących planów miejscowych. W analizie wskazano 11 mpzp, które wymagają zmian oraz określono, że po uchwaleniu i wejściu w życie toczących się i planowanych do zakończenia w 2010 r. dwóch procedur planistycznych (dla dzielnicy Ostropa oraz dla terenów związanych z rozwojem układu komunikacyjnego w Gliwicach, położonych wzdłuż południowo-zachodniej obwodnicy miasta i autostrady A-4), miasto

⁸ Dz.U. Nr 80, poz. 717 ze zm.

Gliwice będzie posiadało obowiązujące plany miejscowe dla niemal 100% powierzchni, po odliczeniu obszarów leśnych, dla których nie przewiduje się sporządzania planów. W odniesieniu do całej powierzchni miasta w jego granicach administracyjnych będzie to stanowiło ok. 92% tej powierzchni. Rada Miejska, na wniosek Prezydenta Miasta, uchwałą Nr XXXIX/1152/2010 z dnia 10 listopada 2010 r., uznała Studium i 42 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego za aktualne, a 11 mpzp za nieaktualne.

[Dowód: akta kontroli str. 787-883, 919]

2.3. Prognoza oddziaływania na środowisko Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice sporządzona została w maju 2009 r. przez Instytut Rozwoju Miast w Krakowie na podstawie umowy z dnia 3 kwietnia 2009 r. Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie uzgodniony został przez RDOŚ pismem z dnia 27 stycznia 2009 r. i PWIS pismem z dnia 13 lutego 2009 r. Studium wraz z prognozą uzyskało pozytywne opinie RDOŚ – postanowienie z dnia 11 września 2009 r. i PWIS – pismo z dnia 7 września 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 691-693, 713-763, 901-917]

2.4. W układzie przestrzennym miasta przyjęto w Studium podział na 19 obszarów (jednostek strukturalnych), które wydzielają się z układu przestrzennego lub różniły się dominującą funkcją – obszary oznaczone A do S nawiązywały do granic osiedli. Opracowania ekofizjograficzne wykonane zostały dla poszczególnych obszarów objętych Studium w latach 2002-2006, tj. przed sporządzeniem Studium. Ww. opracowania obejmowały cały obszar miasta Gliwice.

[Dowód: akta kontroli str. 937, 921-925]

2.5.-2.6. W cz. A Studium *Uwarunkowania* w punkcie 4 *Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego* oraz na mapce – *Uwarunkowania Rysunek nr-2* przedstawiono stan poszczególnych elementów środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz wymagane działania mające na celu zapobieganie powstawania zanieczyszczeń, ochronę przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz utrzymanie i przywracanie środowiska do właściwego stanu, tj.:

1) ochrona powietrza: a) likwidacja lokalnych kotłowni i podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej, b) wyprowadzenie ruchu kołowego tranzytowego poza centrum miasta w celu zmniejszenia tzw. niskiej emisji poprzez otwarcie odcinka autostrady A4 i planowane oddanie do użytku odcinka autostrady A1 i Drogowej Trasy Średnicowej;

2) ochrona wód: a) ochrona zasobów wód podziemnych, b) ochrona sanitarna ujęć wód podziemnych rozpoznanych hydrogeologicznie na terenie miasta, c) objęcie kontrolą wszystkich punktów odprowadzania ścieków sanitarnych, przemysłowych i deszczowych wprowadzanych do środowiska i sieci kanalizacyjnych, d) rewitalizacja cieków wodnych wraz z zagospodarowaniem ich otoczenia w celu utrzymania i przywrócenia ich funkcji i wartości estetycznych krajobrazu, e) ochrona dolin rzecznych i teras zalewowych – ograniczenie zadrzewień i zalesień oraz częściowo zabudowy na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, f) planowe porządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków przemysłowych i komunalnych, g) ochrona obszarów zmeliorowanych oraz renowacja zniszczonych urządzeń, h) odtworzenie małej retencji na ciekach III rzędu i niższych;

3) ochrona zieleni: a) zwiększenie powierzchni obszarów chronionych i zapewnienie im odpowiednich parametrów środowiska - (w tym rezerwat przyrody "Las Dąbrowa" i jego otulina, użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo - krajobrazowych), b) ochrona stanowisk roślinności chronionej (pomników przyrody), c) zapewnienie ciągłości głównych pasm ekologicznych - pasma doliny Kłodnicy i jej dopływów, d) zachowanie poszczególnych grup zadrzewień, zakrzewień i płatów roślinności zielonej, stanowiących ostoję dla zwierzyny płowej i ptactwa, e) zachowanie miejsc podmokłych i wszelkich oczek wodnych jak i występującej flory i fauny, f) rekultywacja terenów zdewastowanych, poprzez tworzenie nowych obszarów zieleni – nasadzeń gatunków rodzimych, g) ochrona terenów leśnych, parków miejskich, starych cmentarzy i wszelkich zgrupowań zieleni miejskiej w zwartej zabudowie poprzez planowaną gospodarkę zielenią, h) zwiększenie obszarów leśnych poprzez zalesienia terenów wymagających rekultywacji (wyrobiska, haldy), i) kształtowanie stref izolacji sanitarnej i wizualnej od uciążliwych obiektów, j) podejmowanie działań zmierzających do utrzymania i przywrócenia harmonii w krajobrazie;

4) ochrona terenów przyrodniczo cennych i występującej tam ornitofauny: a) zakaz zabudowy terenów wskazanych w opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Gliwice, jako proponowane do objęcia stosownymi formami ochrony prawnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego celu zachowania szczególnie cennych wartości przyrodniczo-krajobrazowych terenów, których obecny stan prawny nie zapewnia skutecznej ochrony, b) szczegółowe wskazanie obszarów wymagających zabezpieczenia przed przekształceniem istniejących warunków siedliskowych, a w szczególności ograniczenia wszelkich form zagospodarowania i użytkowania terenu mogących doprowadzić do degradacji tych warunków i ukształtowanych zbiorowisk roślinnych, w tym również miejsc

występowania chronionych gatunków roślin – obszary nr 1 – 23 zaznaczono na załączniku graficznym *Uwarunkowania- Rysunek nr 2*;

5) ochrona wód podziemnych – ochrona zasobów obejmujących strefy zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) oraz Użytkowych Poziomów Wód Podziemnych (UZWP) o wysokim stopniu zagrożenia poprzez: a) zakaz wprowadzania do wód lub do ziemi ścieków, przy czym ścieki w postaci wód opadowych powinny być wprowadzane do wód lub do ziemi po ich uprzednim zebraniu w szczelne systemy kanalizacji deszczowej oraz poddaniu procesowi oczyszczania przed wprowadzeniem do odbiornika, b) zakaz rolniczego wykorzystania ścieków oraz wylewania gnojówki i gnojowicy, c) zakaz składowania odpadów komunalnych i przemysłowych, d) zakaz lokalizowania podmiotów gospodarczych prowadzących działalność produkcyjną, przemysłową i usługową oraz ferm chowu zwierząt nie spełniających wymogów ochrony środowiska;

6) ochrona leśnej przestrzeni produkcyjnej: a) prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o zasady określone w wytycznych wprowadzonych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych również na terenie lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa, b) zwiększenie terenów leśnych do rekreacji;

Stan istniejący w ww. zakresie i jego uwarunkowania przedstawiono na załącznikach graficznych:

Rys. Nr-3 Zieleń i użytki rolne oraz wody powierzchniowe – stan istniejący,

Rys. Nr-6 Wartości kulturowe i krajobrazu – stan istniejący,

Rys. Nr-7 System gospodarki wodno-ściekowej – stan istniejący,

Uwarunkowania Rysunek nr 2 stan środowiska, w tym stan przestrzeni rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,

Uwarunkowania Rysunek nr 3 wartości kulturowe i krajobrazu,

Uwarunkowania Rysunek nr 4 system gospodarki wodno-ściekowej.

[Dowód: akta kontroli str. 945-957,993-1005]

2.7. W punkcie 2.2. cz. B Studium *Ustalenia* określono zasady realizacji zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów poprzez wskazanie szczegółowych zasad takich jak:

a) kształtowanie ciągłego przestrzennie, sieciowego układu terenów biologicznie czynnych wzdłuż dolin rzecznych i potoków, powiązanego z terenami zieleni urządzonej, kompleksami leśnymi i innymi terenami otwartymi,

b) ochrona terenów o wyjątkowych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych oraz terenów istotnych dla zachowania różnorodności biologicznej przed zabudową oraz użytkowaniem mogącym prowadzić do ich degradacji,

c) racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi stanowiącymi o możliwościach rozwoju gospodarki miasta, w tym racjonalne wykorzystanie przestrzeni i istniejącej infrastruktury technicznej, poprzez ograniczanie rozwoju zabudowy w terenach, które uzyskają nowe możliwości rozwoju po realizacji planowanych elementów układu drogowego oraz infrastruktury technicznej - dla zapewnienie trwałości istnienia ekologicznych funkcji środowiska miasta i wzbogacenia struktury przyrodniczej.

W punkcie 3.1. cz. B ustalono dopuszczalne kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów poprzez określenie m.in. ograniczeń w zakresie zmian przeznaczenia polegających np. na: - zmniejszeniu udziału zieleni biologicznie czynnej poniżej wyznaczonej dla danego przeznaczenia i użytkowania terenu (10-90%), - prowadzeniu pod ziemią przewodów sieci, obiektów i urządzeń systemów infrastruktury technicznej, z zaznaczeniem, że urządzenia służące ochronie środowiska i zdrowia ludzi i urządzenia, które nie mogą być umieszczone pod ziemią powinny mieć formę indywidualnie dostosowaną do otoczenia, - uwzględnieniu ograniczeń w stosunku do obiektów objętych ochroną, - odprowadzanie ścieków tylko do kanalizacji miejskiej na obszarach ochrony zbiorników wodnych, - zakazie lokalizacji określonych uciążliwych obiektów.

[Dowód: akta kontroli str. 1029-1059]

2.8. W punkcie 2.1.6.3 oraz 4.1.6. i na rysunku *Uwarunkowania Rysunek Nr-2 cz. A Studium* wskazano i omówiono występowanie obiektów i terenów chronionych oraz terenów zieleni składających się na system przyrodniczy miasta, w tym:

- obiekty chronione: 3 pomniki przyrody ustanowione 3 rozporządzeniami Wojewody Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2005 r. (2 głazy narzutowe oraz aleja 15 klonów srebrzystych zlokalizowana wzdłuż ul. Kłodnickiej), 6 pomników przyrody ożywionej ustanowionych przez RM;
- rezerwat przyrody „Las Dąbrowa” (ustanowiony Rozporządzeniem nr 51/08 Wojewody Śląskiego z dnia 28 lipca 2008 r.),
- 24 tereny przyrodniczo cenne: 1) agrocenoza, fragmenty lasu, zadrzewienia i Jezioro Czechowice, 2) Las Łabędzki i przyległe tereny leśne, 3) park i las Kąpieliska Leśnego, 4) łąki nad Kłodnicą, 5) zadrzewienia przy ul. Dworskiej, 6) Park Kultury i Wypoczynku przy ul. Chorzowskiej razem z przyległymi cmentarzami, 7) Dolina Potoku Rokitnickiego (Żernickiego), 8) Las Żernicki, 9) Cmentarz Centralny, 10) ogródki działkowe ul. Góry

Chełmskiej, 11) stare drzewa przy ul. Toszeckiej i Opolskiej, 12) zadrzewienia wokół kościoła Św. Bartłomieja, 13) Park Starokozielski i cmentarz przy ul. Kozielskiej, 14) park i stary cmentarz z licznymi okazałymi drzewami, 15) zadrzewienia wokół Zakładu opiekuńczo-leczniczego przy ul. Kozielskiej, 16) park i zadrzewienia przy kościele PW Piotra i Pawła, 17) park im. Chopina, 18) zadrzewienia wzdłuż strumienia Doa, 19) park im. Chrobrego, 20) łąki nad Bytomską, 21) łąki w Ligocie Zabrskiej, 22) staw w Sośnicy, 23) zadrzewienia przy ul. A. Mickiewicza, 24) zadrzewienia przy Alei Przyjaźni.

[Dowód: akta kontroli str. 939-943,949-959,1069]

2.9. W punkcie 4.1.-4.4. cz. B Studium określono obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego poprzez określenie ogólnych zasad ochrony środowiska oraz działań w zakresie ochrony powietrza, ochrony wód, ochrony zieleni, ochrona krajobrazu terenów przyrodniczo cennych i występującej tam ornitofauny. Wskazano do ochrony opisane w punkcie 2.8. protokołu pomniki przyrody, rezerwat przyrody i tereny cenne przyrodniczo oraz sposób postępowania z nimi.

[Dowód: akta kontroli str. 1067-1069]

2.10. W punkcie 4.5. cz. B Studium ustalono, że w zakresie powierzchni ziemi i rekultywacji terenów winny być realizowane programy z działaniami:

- ochrona złóż surowców ilastych ceramiki budowlanej - Stare Gliwice, Ligota Zabrska,
- racjonalne gospodarowanie surowcami mineralnymi, - rekultywacja składowisk odpadów przemysłowych, - rekultywacja istniejącego składowiska komunalnego w rejonie ul. Rybnickiej, - prowadzenie zbiórki, segregacji i składowania odpadów, - zagospodarowanie terenów poprzemysłowych i rekultywacja obszarów zdegradowanych.

[Dowód: akta kontroli str. 1075-1077]

2.11. W ramach punktu 4.4.2. i Rysunku Nr-1b cz. B Studium podano formy ochrony i wskazania dla zachowania walorów krajobrazowych terenów przyrodniczo cennych, tj.:

a) agrocenoza, fragmenty lasu, zadrzewienia i Jezioro Czechowice. Proponowana forma ochrony - obszar krajobrazu chronionego;

b) Las Łabędzki i przyległe tereny leśne - zalecono ograniczenie wycinki starych drzewostanów - buczyn, olszyn i resztek grądów oraz przebudowę niektórych drzewostanów zgodnie z siedliskiem. Proponowana forma ochrony – las ochronny oraz las chroniony z uwagi na obronność i bezpieczeństwo Państwa;

c) park i las Kąpieliska Leśnego. Proponowana forma ochrony – park krajobrazowy z urządzeniami i obiektami sportowo-rekreacyjnymi wraz z zapleczem gastronomiczno-hotelowym;

d) Park Kultury i Wypoczynku przy ul. Chorzowskiej razem z przyległymi cmentarzami (Lipowym i Żydowskim). Proponowana forma ochrony – park krajobrazowy z cmentarzami oraz z urządzeniami i obiektami sportowo-rekreacyjnymi wraz z zapleczem gastronomiczno-hotelowym;

e) Dolina Potoku Rokitnickiego (Żernickiego) – zalecono zachowanie terenu w obecnej strukturze jako unikatowy w tej części Metropolii Śląskiej krajobraz doliny rzecznej. Zaproponowana forma ochrony: tereny pozostałe obok projektowanej autostrady A-1- jako zieleni niska i wysoka. Ochrona terenów po uwzględnieniu przebiegu projektowanej autostrady A-1 i węzła autostradowego „Gliwice - Maciejów” (A-1 z drogą krajową 88);

f) Las Żernicki - zaproponowana forma ochrony: Las ochronny o znaczeniu użytku ekologicznego z uwzględnieniem przebiegu projektowanej autostrady A-1.

W punkcie 5.4. cz. B określono zasady ochrony krajobrazu kulturowego w celu ochrony wartości krajobrazu polegające na kontrolowaniu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, nie dopuszczając do powstania dysharmonijnych elementów krajobrazu, takich jak dominanty konkurencyjne z istniejącą zabudową, obiekty o nadmiernych gabarytach, zespoły zieleni wysokiej lub zabudowy przesłaniające widok oraz inne elementy zagospodarowania o negatywnym wyrazie estetycznym – dotyczyło to ochrony wartości krajobrazu miasta, w tym ekspozycji Starego Miasta i ul. Zwycięstwa. Dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym obszarze, ustalono wprowadzenie w projektach tych planów gabarytów i wysokości zabudowy, a także zasad kształtowania zieleni i innych elementów zagospodarowania przestrzennego.

[Dowód: akta kontroli str. 1069-1073]

2.12. W kierunkach rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę wskazano potrzebę wyeliminowania azbestocementowych fragmentów sieci oraz wprowadzenie programu redukcji strat (punkt 6.2.1. cz. B). W punkcie 6.2.2. cz. B Studium ustalono kierunki rozwoju kanalizacji, których celem jest modernizacja i rozbudowa systemu kanalizacyjnego na obszarze całego miasta. Wskazano potrzebę skoncentrowania kierunków działań na kontynuacji budowy sieci kanalizacji sanitarnej z przepompowniami na nieuzbrojonych terenach. W punkcie 6.2.3. określono kierunki rozwoju systemu odprowadzania wód opadowych i roztopowych poprzez m.in. budowę lokalnych systemów w zlewniach Kanalu Gliwickiego, Potoku Rokitnickiego, rzek Kłodnicy i Bytomki, Potoku Ostropa.

[Dowód: akta kontroli str. 1083-1087]

2.13. W Studium zapewniono kompleksowe ujęcie problemów zabudowy miasta poprzez ustalenie rozwiązań w zakresie modernizacji i rozbudowy: systemu komunikacyjnego,

systemu transportu drogowego, transportu wodnego Kanalem Gliwickim, transportu lotniczego (modernizacja lotniska), komunikacji zbiorowej, w tym zaplecza komunikacji – pkt 6.1. cz. B. W punkcie 6.2. cz. B ustalono rozwiązania w zakresie kierunków rozwoju infrastruktury technicznej - zaopatrzenia w wodę, kanalizacji sanitarnej, odprowadzenia wód deszczowych i roztopowych, rozwoju energetyki cieplnej, rozwoju systemu zaopatrzenia w gaz, rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną, telekomunikacji i gospodarki odpadami.

[Dowód: akta kontroli str. 1081-1095]

2.14. Potrzeby w zakresie ochrony powietrza, wód gleb ochrony przed hałasem, wibracjami i polami magnetycznymi uwzględniono w Studium poprzez określenie w punkcie 3.1. cz. B, dla każdego rodzaju użytkowania terenu, dopuszczalnych kierunków zmian w strukturze przestrzennej oraz ograniczeń w przeznaczeniu terenów polegających m.in. na: a) zmniejszeniu udziału zieleni biologicznie czynnej poniżej wyznaczonej dla danego przeznaczenia terenu (10-90%), b) zakazie zabudowy, c) uwzględnianiu ograniczeń w stosunku do obiektów objętych ochroną, d) odprowadzaniu ścieków tylko do kanalizacji miejskiej na obszarach ochrony zbiorników wodnych, e) zakazie lokalizacji na określonych obszarach obiektów uciążliwych dla danego rodzaju użytkowania terenu i obiektów chronionych, stwarzających zagrożenie dla zdrowia ludzi. Ponadto określono wytyczne do tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

[Dowód: akta kontroli str. 1033-1059]

2.15. Na terenach użytków rolnych, sadów, zieleni, łąk i pastwisk oznaczonych symbolem ZR wprowadzono ograniczenia w zmianach przeznaczenia terenu poprzez zakaz lokalizacji ferm produkcji drobiu, trzody chlewnej i bydła oraz innych obiektów produkcji rolniczej mogących zagrażać zanieczyszczeniem wód podziemnych ściekami w obszarach zewnętrznych stref pośredniej ochrony ujęć wód podziemnych oraz ochrony zbiorników wód podziemnych GZWP oraz zmniejszeniem udziału zieleni biologicznie czynnej poniżej 90% ogólnej powierzchni - punkt 3.1.15. cz. B. W wytycznych do planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego określono, w zależności od potrzeb, zakaz nowej zabudowy mieszkaniowej i zabudowy o funkcji nie związanej z rolnictwem, zagospodarowanie związane z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia terenu może być realizowane pod warunkiem zachowania zasady oszczędnego wykorzystania terenu, poszanowania estetyki krajobrazu oraz zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem gleby, wód powierzchniowych i podziemnych.

[Dowód: akta kontroli str. 1055]

2.16.-2.17 Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych omówiono w punktach 4.2.3 i 11 cz. A oraz 12 cz. B Studium i zaznaczono na Rysunku Nr-1b. Na terenie miasta nie wyznaczono obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi położone były wzdłuż rzeki Kłodnicy i obejmowały strefę Q1%, wyznaczoną przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej. Określono w Studium działania wymagane dla likwidacji zagrożenia powodziowego: 1) zwiększenie retencji korytowej rzeki Kłodnicy oraz jej dopływów poprzez pogłębienie i poszerzenie koryt, 2) wskazanie obszarów doliny Kłodnicy do zalania w razie powodzi – retencja na zawale poza polderami, 3) odtworzenie polderu przy ujściu rzeki Bytomki do Kłodnicy, 4) w miarę potrzeby, sukcesywne przenoszenie na wyższe tereny ogródków działkowych znajdujących się na terenach polderów, 5) przebudowa wałów w rejonie ogródków działkowych powyżej ujścia potoku Sośnickiego, 6) poszerzenie światła mostu w rejonie biblioteki Politechniki Śląskiej, 7) zwiększenie punktów wodowskazowych na rzece Kłodnicy i jej dopływach oraz modernizacja sieci obserwacyjnej, 8) zakaz i ograniczenie wznoszenia obiektów budowlanych w strefach zagrożenia powodziowego, 9) uwzględnienie w projektach budowlanych przepustów, mostów i nasypów przegradzających doliny rzek i potoków, zapewnienia swobodnego spływu wód, 10) planowana budowa zbiorników retencyjnych, w tym przy ul. Słowackiego i na Potoku Doa. Na obszarze miasta nie występowały tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Wskazano jednak możliwość miejscowego wystąpienia osuwisk na obszarach predysponowanych tj. na terenach występowania zjawisk krasowych oraz na terenach zagrożonych wystąpieniem deformacji spowodowanych eksploatacją zakładów wydobywczych, w szczególności w rejonie Bojkowa, a także w Ostropie.

[Dowód: akta kontroli str. 955,959,1103,1113]

2.18. W punkcie 15 cz. B i Rysunku Nr-1b Studium, określono obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, które zostały objęte Miejskim Programem Rewitalizacji. Sposoby zagospodarowania tych obszarów w ramach 5 Obszarowych Programów Rewitalizacji omówiono w punkcie 1.18. protokołu.

[Dowód: akta kontroli str. 1105,1113]

2.19. W Studium (pkt 18 cz. A) określono, wg stanu na 30 listopada 2009 r., obowiązujące mpzp – 54 plany, mpzp będące w trakcie sporządzania – 11 planów oraz obszary gdzie przewiduje się możliwość wystąpienia potrzeby sporządzenia planu miejscowego.

[Dowód: akta kontroli str. 975-987]

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

2.20.-2.21. Rada Miejska w uchwale Nr XXXIX/1152/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. uznała za aktualne 42 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego a za nieaktualne 11 mpzp. W okresie 2008-2010 zaczęły obowiązywać 3 mpzp przyjęte uchwałami RM z 2007 r., tj.:

- 1) teren obejmujący Port Gliwice – uchwała RM Nr XI/325/2007 z dnia 11 października 2007 r.,
- 2) teren obejmujący dzielnicę Wilcze Gardło – uchwała RM Nr XI/326/2007 z dnia 11 października 2007 r., nazywany dalej „MPZP Wilcze Gardło”,
- 3) teren obejmujący dzielnicę Łabędy – uchwała RM Nr XIII/395/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r.

W okresie 2008-2010 uchwalono i zaczęło obowiązywać 7 mpzp dla obszarów:

- 4) teren położony pomiędzy ul. Słowackiego a ul. Dolnej Wsi – uchwała RM Nr XXVIII/903/2009 z dnia 15 października 2009 r., nazywany dalej „MPZP Dolna Wieś”,
- 5) teren obejmujący dzielnicę Stare Gliwice – uchwała RM Nr XXXIV/1036/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 r. nazywany dalej „MPZP Stare Gliwice”,
- 6) teren obejmujący dzielnicę Sośnicę-Północ – uchwała RM Nr XXXIV/1062/2010 z dnia 10 czerwca 2010 r., nazywany dalej „MPZP Sośnica”,
- 7) teren obejmujący dzielnicę Sikornik i Trynek - uchwała RM Nr XXXIV/1063/2010 z dnia 10 czerwca 2010 r.,
- 8) teren położony po wschodniej stronie ul. Tarnogórskiej, obejmujący część dzielnicy Szobiszowice i Zatorze - uchwała RM Nr XXXVII/1089/2010 z dnia 15 lipca 2010 r., nazywany dalej „MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód”,
- 9) teren położony po zachodniej stronie ul. Tarnogórskiej, obejmujący część dzielnicy Szobiszowice i Zatorze - uchwała RM Nr XXXVII/1090/2010 z dnia 15 lipca 2010 r.,
- 10) teren obejmujący dzielnicę Żerniki Zachód II - uchwała RM Nr XXXVII/1091 z dnia 15 lipca 2010 r.

Dla 10 obszarów prowadzone były prace na sporządzeniu lub zmianą planów zgodnie z uchwałami RM podjętymi w: 2005 r. - 1 obszar, 2008 r. – 1 obszar, 2009 r. – 3 obszary, 2010 r. – 5 obszarów. Plany miejscowe sporządzano dla obszarów przewidzianych w Studium. Szczegółowej analizie podano 5 mpzp wymienionych w pozycjach 2, 4, 5, 6, 8.

[Dowód: akta kontroli str. 831-835,1131-1141,1171-1417]

2.22. Opracowania ekofizjograficzne dla poddanych analizie mpzp opracowano przed sporządzeniem mpzp, tj.:

- 1) MPZP Dolna Wieś – opracowanie ekofizjograficzne z marca 2004 r., opracowanie mpzp z października 2009 r.,
- 2) MPZP Wileze Gardło - opracowanie ekofizjograficzne z października 2002 r., opracowanie mpzp z października 2007 r.,
- 3) MPZP Sośnica - opracowanie ekofizjograficzne z maja 2006 r., opracowanie mpzp maj 2010 r.,
- 4) MPZP Stare Gliwice - opracowanie ekofizjograficzne z maja 2006 r., opracowanie mpzp z kwietnia 2010 r.,
- 5) MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód - opracowanie ekofizjograficzne z maja 2006 r., opracowanie mpzp z maja 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1143-1169]

2.23. Do każdego poddanego analizie projektu mpzp przeprowadzono postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, w tym sporządzono prognozę oddziaływania na środowisko planu. Do projektów planów uzyskano wymagane uzgodnienia i opinie organów.

[Dowód: akta kontroli str. 1147-1169]

2.24. W poddanych analizie mpzp określono rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu poprzez m.in.:

- 1) MPZP Dolna Wieś – zakaz lokalizowania inwestycji szkodliwych, ustalenie odpowiedniego poziomu hałasu na terenach M-U i UO, nakaz zachowania zaznaczonych na planie szpalerów drzew, zakaz lokalizowania zabudowy na terenach M-U bez indywidualnych rozwiązań ograniczającą uciążliwość akustyczną,
- 2) MPZP Wileze Gardło – zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wskazanie granicy otuliny Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich i ustalenie zakazów dla tego obszaru, ustalenie ochrony przestrzeni krajobrazu rolniczego, ustalenie ochrony istniejących alei drzew oraz likwidacji zieleni wysokiej i starodrzewu,
- 3) MPZP Sośnica - zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkami dotyczącymi dróg publicznych, sieci infrastruktury technicznej, zakaz lokalizacji produkcji, przetwórstwa, składowisk, nakaz zagospodarowania zielenią terenów niezabudowanych i nieutwardzonych,
- 4) MPZP Stare Gliwice - zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkami dotyczącymi dróg publicznych, sieci infrastruktury technicznej, zakaz lokalizacji produkcji, przetwórstwa, składowisk, stacji paliw, na obszarze ochronnym

zbiornika wód podziemnych zakaz lokalizacji wysypisk i składowisk odpadów, lokalizowania nowych ujęć wody,

5) MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód - zakaz likwidacji zieleni wysokiej wzdłuż drogi krajowej nr 88 oraz nakaz utrzymania jak największej powierzchni zieleni towarzyszącej zabudowie, utrzymanie kompozycji zieleni dla części cmentarza Lipowego, ustalenie terenów o dopuszczalnym poziomie hałasu.

[Dowód: akta kontroli str.1147,1149,1207,1233-1237,1251,1253,1353-1355,1361,1363,1375-1379]

2.25. W poddanych analizie mpzp określono warunki realizacji przedsięwzięć umożliwiających uzyskanie efektów w zakresie ochrony środowiska poprzez m.in.:

1) MPZP Dolna Wieś – ustalenie dla poszczególnych rodzajów zagospodarowania terenu dopuszczalnego przeznaczenia w zakresie możliwych do lokalizacji przedsięwzięć, w tym budowa i przebudowa sieci teletechnicznej wyłącznie w standardzie kablowym,

2) MPZP Wilcze Gardło – ustalenie dla poszczególnych rodzajów zagospodarowania terenu dopuszczalnego przeznaczenia w zakresie możliwych do lokalizacji i przedsięwzięć, w tym warunki dla lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, nakaz minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej,

3) MPZP Sośnica – ustalenie, że uciążliwości wynikające z prowadzonej działalności nie mogą przekraczać granic zajmowanej nieruchomości, zakaz stosowania rozwiązań technicznych z zakresie infrastruktury wodno-ściekowej powodujących zagrożenie przedostawania się nieoczyszczonych ścieków,

4) MPZP Stare Gliwice - zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko z wyjątkami dotyczącymi dróg publicznych, sieci infrastruktury technicznej, zakaz lokalizacji produkcji, przetwórstwa, składowisk, stacji paliw, na obszarze ochronnym zbiornika wód podziemnych zakaz lokalizacji wysypisk i składowisk odpadów, lokalizowania nowych ujęć wody,

5) MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód – nakaz zbilansowania potrzeb parkingowych z zalecanymi wskaźnikami określenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, określenie dla terenów o danym rodzaju zagospodarowania zasad zabudowy i lokalizacji inwestycji.

[Dowód: akta kontroli str. 1147,1149,1177-1205,1239,1241,1251,1253,1265-1313,1321-1355,1361,1363]

2.26.-2.27. W 2 z 5 poddanych analizie mpzp znajdowały się obszary wymagające ochrony przed zalaniem oraz obszary potencjalnego zagrożenia powodzią.

W MPZP Dolna Wieś dla terenów znajdujących się w zasięgu okresowego spiętrzenia się wód opadowych i roztopowych ustalono zakaz zabudowy oraz zagospodarowanie terenu umożliwiające swobodny spływ wód powierzchniowych. Dla terenu objętego planem ustalono też zakaz lokalizowania zabudowy w odległości mniejszej niż 5 m od górnej krawędzi cieku wodnego.

W MPZP Sośnica na obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi wyznaczonym zgodnie z rysunkiem planu ustalono: - zakaz budowy obiektów budowlanych nie związanych z gospodarką wodną i ochroną przeciwpowodziową, - zakaz składowania substancji niebezpiecznych powodujących zagrożenie katastrofą, - zakaz urządzania zadrzewień i zakrzewień utrudniających przepływ fali wody powodziowej. Dopuszczono jednocześnie lokalizowanie obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej oraz obiektów małej architektury, których konstrukcja i materiały budowlane odporne są na działanie fali wody powodziowej.

[Dowód: akta kontroli str. 1147,1149,1215,1233,1235,1255,1257,1359,1381]

2.28. W każdym z poddanych analizie mpzp określono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Przykłady ustaleń wynikających z wprowadzenia tych zasad opisano w punkcie 2.24. W ramach ochrony krajobrazu kulturowego wskazano obiekty historyczne i wprowadzono zakazy przekształceń obiektów i ich bezpośredniego otoczenia mogące obniżyć ich wartość historyczną i architektoniczną.

[Dowód: akta kontroli str.1147,1149,1207,1209,1233-1237,1251,1253,1353,1355,1375-1379]

2.29. Sposoby zagospodarowania terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dla 2 mpzp opisano w punktach 2.26.-2.27. Na obszarach objętych analizowanymi planami nie występowały tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Jedynie w MPZP Sośnica dla terenów znajdujących się w granicach obszaru i terenu górniczego „Sośnica III”, ustalono prowadzenie działalności inwestycyjnej z uwzględnieniem przewidywanych wpływów czynników geologiczno-górnich, dotyczących prognozowanych skutków eksploatacji górniczej, uzyskanych od przedsiębiorstwa górniczego.

[Dowód: akta kontroli str. 831-835, 1147,1149,1255]

2.30. W 2 z 5 poddanych analizie mpzp znajdowały się obszary lub obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W planach określono ich granice:

- 1) MPZP Wilcze Gardło – a) granica otuliny Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich na podstawie Rozporządzenia Nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993 r., b) czynne otwory studzienne ujęcia wody podziemnej „Wilcze Gardło” wraz ze strefami ochrony bezpośredniej i Pośredniej, na

podstawie Rozporządzenia Nr 2/2002 z dnia 9 sierpnia 2002r. Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, c) strefę ochrony sanitarnej od istniejącego cmentarza;

- 2) MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód – a) terenów zieleni niskiej i wysokiej w ciągach dolin tworzące pasma ekologiczne o dużym znaczeniu przyrodniczo – krajobrazowym, b) części cmentarza Lipowego wyznaczonego jako cenne założenie zieleni.

W 2 planach – MPZP Sośnica i MPZP Stare Gliwice, odniesiono się do ww. zagadnienia poprzez stwierdzenie o braku takich terenów i obiektów na terenie objętym planem a w MPZP Dolna Wieś nie odniesiono się do ww. zagadnienia.

[Dowód: akta kontroli str. 1147,1173,1207,1209,1213,1237,1255,1353,1355,1381]

Za realizację zadań dotyczących planowania o zagospodarowania przestrzennego odpowiadał Wydział Planowania Przestrzennego. Naczelnikiem Wydziału Planowania Przestrzennego od dnia 1 kwietnia 2007 r. była Pani Małgorzata Seweryn. Pani Małgorzata Seweryn podała w wyjaśnieniach, że na przedmiotowym terenie nie występują tereny i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody, a jedynie przez niedopatrzenie nie wprowadzono zapisu potwierdzającego ten stan oraz że brak takiego zapisu, o charakterze informacyjnym, nie powoduje żadnych skutków prawnych.

[Dowód: akta kontroli str. 1419-1431,1461-1467]

2.31. W poddanych analizie planach uwzględniono ograniczenia wynikające z:

- 1) ustanowienia podlegających na podstawie ustawy o ochronie przyrody obszarów i obiektów:
- MPZP Wilcze Gardło – ograniczenia dla otuliny Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich zawarte w Rozporządzeniu Nr 181/93 Wojewody Katowickiego z dnia 23 listopada 1993r.
 - MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód – dla części cmentarz Lipowego wyznaczonego jako cenne założenie zieleni ustalono nakaz wykonania prac pielęgnacyjnych na drzewostanie oraz uzupełnienie nasadzeń szpalerowych w zachodniej części cmentarza z zachowaniem gatunków;
- 2) wyznaczenia obszarów cichych poprzez ustalenie na wybranych terenach poziomu hałasu jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży oraz jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych poza miastem;
- 3) ustanowienia strefy ochrony Pośredniej ujęcia wody podziemnej w MPZP Wilcze Gardło, - przedostawania się nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub nie spełniających wymagań jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do gruntu w MPZP Sośnica, MPZP Stare

Gliwice i MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód, - określenia granicy obszaru ochronnego GZWP 330 Gliwice w MPZP Stare Gliwice i MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód.

W terenach objętych analizowanymi planami nie było wymagań dotyczących utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania.

[Dowód: akta kontroli str. 1147,1149,1193,1201,1209,1217-1223,1251,1261-1273,1285-1291,1353,1355,1359-1363,1365]

2.32. We wszystkich poddanych analizie planach ustalono kierunki rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej poprzez ustalenia i zakazy:

- 1) MPZP Dolna Wieś – zaopatrzenie w wodę z istniejącej i projektowanej sieci wodociągowej i zakaz stosowania indywidualnych ujęć wody, odprowadzanie ścieków tylko systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków i zakaz stosowania szamb oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 2) MPZP Wilcze Gardło – zaopatrzenie w wodę z istniejącej sieci wodociągowej, wymiana części istniejącej sieci, odprowadzanie ścieków systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków i czasowe pozwolenia na stosowanie szamb oraz dopuszczenie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 3) MPZP Sośnica – zaopatrzenie w wodę z istniejącej sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków i czasowe pozwolenia na realizację przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 4) MPZP Stare Gliwice - zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków i czasowe pozwolenia na stosowanie szamb oraz dopuszczenie realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 5) MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód – zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej, odprowadzanie ścieków systemem kanalizacji do oczyszczalni ścieków i dopuszczenie stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków, wprowadzanie do kanalizacji ścieków przemysłowych po ich zneutralizowaniu.

[Dowód: akta kontroli str. 1147,1149,1221,1223,1239,1261,1365,1383,1385]

2.33. Wymóg, określony w art. 73 ust. 2⁹ Poś aby linie komunikacyjne, napowietrzne i podziemne rurociągi, linie kablowe oraz inne obiekty liniowe przeprowadzone były

⁹ Art. 73

2. Linie komunikacyjne, napowietrzne i podziemne rurociągi, linie kablowe oraz inne obiekty liniowe przeprowadza się i wykonuje w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym:

- 1) ochronę walorów krajobrazowych;
- 2) możliwość przemieszczania się dziko żyjących zwierząt.

i wykonane w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko uwzględniono w sposób następujący:

1) ochrona walorów krajobrazowych:

- a) MPZP Dolna Wieś – ustalono budowę i przebudowę sieci teletechnicznej wyłącznie w standardzie kablowym podziemnym,
- b) MPZP Wilcze Gardło – wprowadzono nakaz stosowania działań ukierunkowanych na ochronę dziedzictwa przyrodniczego (środowiska i krajobrazu) i kulturowego poprzez: przeciwdziałanie zakłócaniu harmonii w krajobrazie, utrzymywanie, odnawianie i wzbogacanie zasobów przyrodniczych i kulturowych w granicy otuliny Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich,
- c) MPZP Sośnica – ustalono obowiązek urządzania sieci elektroenergetycznych, za wyjątkiem sieci o napięciu co najmniej 110 kV, pod powierzchnią terenu, dopuszczenie wyłącznie podziemnych sieci ciepłowniczych i wodociągowych oraz podziemnych sieci telekomunikacyjnych,
- d) MPZP Stare Gliwice - ustalono obowiązek urządzania sieci elektroenergetycznych, za wyjątkiem sieci o napięciu co najmniej 110 kV, pod powierzchnią terenu,
- e) MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód – ustalono rozbudowę istniejących sieci elektroenergetycznych poprzez nowe stacje transformatorowe wraz z siecią kablową;

2) możliwość przemieszczania się dziko żyjących zwierząt:

- a) MPZP Wilcze Gardło – oprócz wymagań związanych z terenami znajdującymi się w granicy otuliny Parku Krajobrazowego Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich dodatkowo dla terenów rolniczych o symbolu R, ustalono zakaz grodu pól w sposób uniemożliwiający lub utrudniający migrację zwierząt.

W MPZP Szobiszowice i Zatorze Wschód dla terenów leśnych oraz dolesień o symbolu ZL nie odniesiono się do zagadnienia dotyczącego możliwości przemieszczania się dziko żyjących zwierząt. W opracowaniu ekofizjograficznym z maja 2006 r. wskazano, że w obszarze E, w którym znajduje się obszar objęty ww. planem, występują obszary przyrodniczo cenne, w tym występuje wiele zwierząt. W pozostałych mpzp nie było terenów rolnych lub leśnych.

[Dowód: akta kontroli str. 1147,1149,1207,1211,1223,1225,1241,1259-1263,1365,1367,1385, 1433-1459]

Pani Małgorzata Seweryn Naczelnik Wydziału Planowania Przestrzennego w wyjaśnieniach podała, że „(...) Natomiast ust. 2 dotyczy realizacji procesu inwestycyjnego i zapewnienia wymogów ochrony środowiska bezpośrednio na etapie inwestycji o charakterze liniowym (...)”

co wynika wprost z jego treści. W związku z powyższym wykazanie, że uwzględniono zapewnienie możliwości przemieszczania się dziko żyjących zwierząt powinno nastąpić na etapie projektu technicznego (budowlanego) bezpośrednio związanego z realizacją inwestycji, a nie na etapie ustaleń planu miejscowego". Ponadto poinformowała, że w przedmiotowym planie wyznaczono tereny 1ZL i 2ZL oznaczające zieleń leśną na obszarze tzw. Parku Kultury i Wypoczynku, stanowiącego park miejski o charakterze leśnym. Zgodnie z ustaleniami planu, nie jest tam planowana budowa nowych dróg publicznych, ani innych elementów zagospodarowania, które utrudniałyby przemieszczanie się występujących tam dziko żyjących zwierząt.

[Dowód: akta kontroli str. 1419-1467]

3. Wzajemna relacja oraz spójność obowiązujących w mieście Gliwice dokumentów strategicznych dotyczących środowiska.

3.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice uwzględniało cele strategiczne (CS) odnoszące się do środowiska, przyjęte w Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022 opisane w punkcie 1.1. protokołu, tj.: CS 2.3. *Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju*, CS 4.1. *Wysoka atrakcyjność przestrzeni publicznych w mieście pod względem ład, estetyki oraz wachlarza i jakości dostępnych usług*, CS 4.2. *Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i intensyfikacja jej wykorzystania dzięki odpowiednio przygotowanej infrastrukturze technicznej*.

[Dowód: akta kontroli str. 1015-1021]

3.2. Program ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju do roku 2015 (POŚZR) wskazywał główne działania w ramach celów średniookresowych w zakresie ochrony wód i gospodarki wodno-ściekowej, ochronie powietrza atmosferycznego, ochronie przed hałasem, gospodarce odpadami komunalnymi, ochronie przyrody i walorów krajobrazowych bez ich uszczegółowienia w zakresie terminów ich realizacji – opisano w punkcie 1.7.-1.8. protokołu. Projekty wykonawcze realizowane w ramach celów strategicznych i programów operacyjnych, przyjętej po terminie opracowania POŚZR, Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022, opisane w punkcie 1.1., odpowiadały celom średniookresowym i głównym działaniom.

Program Gospodarki Odpadami dla miasta Gliwice i jego aktualizacja uwzględniał i rozszerzał przyjęty w Strategii projekt wdrożeniowy 9.1.3. Poprawa gospodarki odpadami: budowa sortowni odpadów, budowa kompostowni, zamknięcie I-komory składowiska odpadów

w ramach celu strategicznego CS 2.3. *Rozwój gospodarczy i osadniczy niekolidujący z wymaganiami ekorozwoju.*

[Dowód: akta kontroli str. 413,436-437,1743-1756,1937,2177-2190]

3.3. Zasady ochrony środowiska, w tym zakazy określone w Studium - opisane w punkcie 2.9. protokołu, respektowane były w analizowanych mpzp - opisano w punkcie 2.28. protokołu, poprzez uwzględnienie kierunków i wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów ustalonych w Studium, w tym wytycznych do miejscowych planów.

3.4. Dane dotyczące środowiska, ujęte w analizowanych mpzp, były zgodne z danymi podanymi w Studium – wykorzystywały te same opracowania ekofizjograficzne.

POŚZR nie podawał szczegółowych danych o środowisku – opisano w punktach 1.4.-1.6. protokołu.

[Dowód: akta kontroli str. 665,921,925,1147]

3.5. Analizowane mpzp opracowano w oparciu o ustalenia Studium, tj.:

- opracowane zostały po uchwaleniu Studium,
- integralną częścią planu była część graficzna wraz z wyrysem ze Studium,
- uwzględniały ustalenia Studium.

[Dowód: akta kontroli str. 663,1147-1149,1171-1417]

4. Prawidłowość wykonywania wybranych zadań w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do obowiązków nałożonych na gminy przepisami prawa.

4.1. W Wydziale Środowiska Urzędu Miejskiego w Gliwicach sporządzano „Informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska”, które były przekazywane Marszałkowi Województwa Śląskiego: za rok 2008 z datą 31 marca 2009 r. i za rok 2009 z datą 31 marca 2010 r. W okresie objętym kontrolą do Urzędu wpływały również informacje od firm prowadzących rozbiórkę obiektów, w których występował azbest, co było podstawą aktualizacji danych w Wojewódzkiej Bazie Danych Azbestowych (WBDA).

[Dowód: akta kontroli, str. 2501-2520]

Pismem z dnia 28 kwietnia 2010 r., znak: ŚR-7660/11/10 Wydział Środowiska Urzędu Miejskiego informował właścicieli, zarządców lub użytkowników miejsc, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, że każdy właściciel, zarządca lub użytkownik miejsc, powinni przedłożyć: „Informację o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystania” (w przypadku dalszego użytkowania wyrobów zawierających azbest), oraz „Informację o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystanie zostało zakończone”

(po zakończeniu użytkowania – rozbiórka, montaż). Ponadto pismo zawierało informację, że osoby będące przedsiębiorcami miały obowiązek przedkładania stosownej informacji Marszałkowi Województwa, która podlega corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku, oraz, że informacje o wyrobach zawierających azbest zlokalizowanych w obiektach gminnych należy przysyłać do Urzędu Miejskiego w Gliwicach.

[Dowód: akta kontroli, str. 2797-2800]

Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Gliwicach znajdował się rejestr podmiotów uprawnionych do wykonywania prac związanych z usuwaniem azbestu.

Pani Agnieszka Setnik Naczelnik Wydz. Środowiska Urzędu Miejskiego w Gliwicach odnośnie braku przeprowadzenia inwentaryzacji w Gliwicach wyjaśniła, że: *„Zgodnie z obowiązującymi przepisami gminy mają obowiązek usunięcia wyrobów zawierających azbest do 2032 roku. W mieście Gliwice nie została przeprowadzona inwentaryzacja azbestu przez profesjonalną firmę zewnętrzną. Tutejszy Urząd od 2004 roku podejmuje działania informujące mieszkańców (roziesłanie ankiet, artykuły w prasie lokalnej i w mediach, rozdawanie ulotek o tematyce azbestowej, wywieszanie plakatów w urzędzie, udzielanie informacji klientom indywidualnym odwiedzającym urząd) o szkodliwości wyrobów zawierających azbest oraz o obowiązku składania przez osoby fizycznej podmioty gospodarcze informacji o występowaniu azbestu w obiektach, których są oni właścicielami lub zarządcami. Przekazano również ulotki o tematyce azbestowej (opracowane przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy) do Rad Osiedlowych celem rozpropagowania wśród mieszkańców. Dotychczas uzyskane informacje są szacunkowe (brak danych na temat udziału zinwentaryzowanej części w stosunku do rzeczywistej ilości obiektów zawierających azbest). Gmina przewiduje kontynuację powyższych działań do czasu przeprowadzenia szczegółowej inwentaryzacji, która planowana jest w 2012 roku. Po zakończonej inwentaryzacji zostanie zlecony do opracowania „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”. Termin powyższego został określony w Planie Gospodarki Odpadami dla miasta Gliwice. Na podstawie pierwszych ankiet roziesłanych w 2004 r. (dotyczyły zagadnień azbestowych i PCB) ustalono, że najwięcej wyrobów zawierających azbest znajduje się w budownictwie mieszkaniowym wielorodzinnym (zewnętrzne płyty typu „acekol”) na osiedlach im. Mikołaja Kopernika, Gwardii Ludowej oraz w dzielnicy „Sośnica”. Ponadto azbest zalega na budynkach na osiedlu im. Waryńskiego, Obrońców Pokoju, Trynek, w dzielnicy „Łabędy” oraz w centrum miasta.*

W obiektach należących do zakładów pracy znajdowało się ponad 27,5 tys. m² płyt azbestowo-cementowych oraz ponad 2300 m² innych wyrobów zawierających azbest (sznury, papier, wykładziny cierne). Nie otrzymano żadnej informacji od osób fizycznych nt. PCB, natomiast uzyskane od podmiotów przekazano do wiadomości wojewody.

[Dowód: akta kontroli, str. 3025-3028]

4.2. W kontrolowanym okresie nie wydano w trybie art. 150 ust 1 Poś na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia decyzji dotyczących obowiązku prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4 Poś, lub obowiązki nałożone w trybie art. 56 ust. 4 pkt 1 Poś i nie nałożono obowiązku przedkładania wyników pomiarów.

[Dowód: akta kontroli, str. 2903-2904]

4.3. W okresie objętym kontrolą nie wydano prowadzącym instalacje, z której emisja nie wymaga pozwolenia, decyzji ustalających wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji.

[Dowód: akta kontroli, str.: 2903-2904]

4.4. W kontrolowanym okresie nie wydano decyzji w trybie art. 368 ust. 2 Poś nakazujących wstrzymania użytkowania instalacji bądź urządzeń.

[Dowód: akta kontroli, str. 2903-2904]

4.5. W okresie objętym kontrolą nie wydano osobom fizycznym, których działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, decyzji w trybie art. 363 Poś nakazujących wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania.

[Dowód: akta kontroli, str. 2903-2904]

4.6. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Miasta Gliwice prowadzona była ewidencja zbiorników bezodpływowych, zawierająca jedynie informację o umowie zawartej z firmą prowadzącą usługi związane z wywozem nieczystości ciekłych. Ewidencja ta nie zawierała informacji na temat wielkości zbiornika. Urząd prowadził kontrole dotyczące częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych, przeprowadzane przez pracowników Straży Miejskiej. Kontrole obejmowały analizę dowodów płatności za opróżnianie zbiornika. Kolejne dowody wpłaty były potwierdzeniem częstotliwości opróżniania zbiorników, a częstotliwość była określana proporcjonalnie do pojemności zbiornika i ilości zużytej wody do celów bytowych lub przeciętnych norm zużycia wody. W 2009 r. przeprowadzono 1179 kontroli w tym zakresie, a w 2010 r. - 817.

[Dowód: akta kontroli, str. 2681-2681]

Urząd Miejski w Gliwicach nie prowadził ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków. W oparciu o art. 3 ust. 3 ustawy o czystości i porządku w gminach na stronie internetowej Urzędu zamieszczony był wykaz przedsiębiorców posiadających zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych z terenu miasta Gliwice.

[Dowód: akta kontroli, str. 2681-2681, 2897-2898]

4.7.–4.8. Uchwałą Rady Miejskiej w Gliwicach Nr V/124/2007 został przyjęty „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Gliwice”. W Regulaminie właściciele nieruchomości zobowiązani zostali do selektywnego zbierania odpadów komunalnych w następującym zakresie: - odpady kuchenne ulegające biodegradacji i odpady zielone ulegające biodegradacji, - odpady opakowaniowe nadające się do ponownego wykorzystania i recyklingu (papier, szkło, tworzywo sztuczne, metal), - odzież, - odpady niebezpieczne (baterie, akumulatory, urządzenia zawierające freony, świetlówki, farby, tusze, detergenty i inne), - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, - odpady wielkogabarytowe, - odpady z remontów, - zużyte opony, - pozostałe niesegregowane odpady komunalne.

[Dowód: akta kontroli str. 2685-2696]

Według „Regulaminu ...”, pozbywanie się odpadów komunalnych z terenu nieruchomości, powinno być realizowane przy pomocy:

- systemu podstawowego, polegającego na cyklicznym odbieraniu odpadów komunalnych zmieszanych,
- systemu uzupełniającego, polegającego na cyklicznym odbieraniu następujących odpadów: odpady opakowaniowe (szkło, papier, tworzywo sztuczne, metal), odpady kuchenne i zielone ulegające biodegradacji; odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- systemu uzupełniającego, polegającego na odbieraniu odpadów po dokonaniu zgłoszenia przez właściciela nieruchomości: odpady niebezpieczne, odzież, zużyte opony, odpady remontowe.

Ponadto przedsiębiorstwa wywozowe zobowiązane zostały do dostarczania w obsługiwanych rejonach pojemników lub worków przeznaczonych do selektywnego zbierania odpadów komunalnych, systematycznego ich opróżniania lub wymiany, a następnie do przekazywania zebranych rodzajów odpadów komunalnych do odpowiednich instytucji odzysku, względnie unieszkodliwiania.

[Dowód: akta kontroli str. 2011-2012]

Według stanu na dzień 31.12.2009 r. na terenie miasta 29 podmiotów posiadało zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych.

Firmy te podpisywały umowy na odbiór odpadów komunalnych z właścicielami gospodarstw domowych z terenu miasta, gminy i powiatu Gliwice oraz z zarządcami wspólnot mieszkaniowych. Przedsiębiorcy, prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, zobowiązani byli do dostarczania w obsługiwanych regionach pojemników lub worków przeznaczonych do selektywnego zbierania odpadów komunalnych, systematycznego ich opróżniania lub wymiany, a następnie do przekazywania zebranych rodzajów odpadów komunalnych do odpowiedniej instytucji odzysku.

[Dowód: akta kontroli str. 2077-2078]

W związku z wydzieleniem odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, od 2004 r. prowadzono zbiórkę m.in. zużytych baterii w placówkach oświatowych na terenie Gliwic. W 2007 r. brało w niej udział 12 placówek oświatowych, a w 2008 r. - 19 placówek oświatowych. W szkołach znajdowały się pojemniki przeznaczone do gromadzenia baterii węglowo-cynkowych, magnezowych, litowych, cynkowych, srebrnych, nikielowo-kadmowych, nikielowo-stalowo-wodorkowych. Baterie były unieszkodliwiane przez profesjonalną firmę. Od 1998 r. Urząd realizował również zbiórkę przeterminowanych leków, prowadzoną przez wybrane apteki na terenie miasta. Odpady były gromadzone w specjalnych pojemnikach w kolorze czerwonym. W 2008 r. w zbiórce wzięło udział 18 gliwickich aptek.

[Dowód: akta kontroli str. 2013-2014]

Według sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami dla miasta Gliwice (okres sprawozdawczy 1 styczeń 2007 – 31 grudzień 2008 r.) w 2008 r. 185.173 osób, tj. 100% mieszkańców miasta objętych było zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych, a masa zebranych odpadów komunalnych wynosiła ogółem 1039.08,31 Mg, w tym masa odpadów zebranych selektywnie 33.194,90 Mg, masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne ogółem 70.713,41 Mg. Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych recyklingowi organicznemu wynosiła 3.355,08 Mg, odsetek masy odpadów komunalnych poddanych recyklingowi organicznemu wynosił 10,11%, masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem) wynosiła 0,066 Mg, masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu wynosiła 10.199,26 Mg. Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych składowaniu wynosił 30,73%.

[Dowód: akta kontroli str. 2067-2070]

Wszyscy mieszkańcy miasta, tj. 185.173 osób, objętych zostało zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych oraz ewidencją umów. Według *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Gliwice* Urząd, w wydawanych decyzjach na odbiór odpadów komunalnych, zobowiązywał przedsiębiorstwa do selektywnego odbierania odpadów komunalnych. W porównaniu z 2007 r. odsetek komunalnych odpadów zebranych selektywnie wynosił 29% a w 2008 r. – 32% w stosunku do ogólnej masy zebranych odpadów.

[Dowód: akta kontroli str. 2073-2074]

Przedsiębiorcy posiadający urządzenia zawierające PCB zobowiązani zostali do przekazywania informacji na ich temat do Urzędu Marszałkowskiego. W wojewódzkiej bazie danych brak było informacji na temat ilości urządzeń zawierających PCB znajdujących się na terenie miasta Gliwice.

[Dowód: akta kontroli, str. 2073-2076]

Pani Mariola Pendzialek Naczelnik Wydziału Przedsiębiorstw Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach odnośnie podejmowanych działań przez Urząd Miejskiego w Gliwicach dla zapewnienia funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych poinformowała min., że cyt. „... *nałożył na mieszkańców w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Gliwice obowiązek selektywnego zbierania odpadów komunalnych wśród których znajdują się również odpady kuchenne i zielone ulegające biodegradacji. Przy wykonywaniu powyższego obowiązku właściciel może, w ramach podpisanej z przedsiębiorstwem wywozowym umowy zbierać odpady komunalne ulegające biodegradacji w odpowiednio oznakowanych pojemnikach lub workach, dopuszczalne jest również indywidualne kompostowanie przydomowe przez mieszkańców domków jednorodzinnych oraz działkowców, ponadto mieszkańcy mogą samodzielnie dostarczać do przedsiębiorstwa utylizacji odpadów (Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów) znajdującego się w Gliwicach przy ul. Rybnickiej. Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów sp. z o.o jest spółką prawa handlowego ze 00% udziałem Gminy Gliwice, której podstawowym przedmiotem działania jest odzysk i unieszkodliwianie odpadów na składowisku, odzysk odpadów w kompostowni oraz wytwarzanie energii elektrycznej z biogazu. PSiUO sp. z o.o. zarządza składowiskiem odpadów na którym prowadzony jest recykling organiczny odpadów ulegających biodegradacji trafia rocznie ok. 4000 Mg odpadów. Jednocześnie zarówno przedmiotowy regulamin jak również zezwolenia na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zawierają zobowiązanie dla przedsiębiorstw wywozowych do realizacji*

określonych poziomów odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Podobnie zorganizowane jest wydzielanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych tzn. właściciele nieruchomości mają obowiązek selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych (baterie, akumulatory, urządzenia zawierające freony, świetlówki, farby, tusze, detergenty i inne). Obowiązek ten może być realizowany poprzez podpisanie umowy z przedsiębiorstwem wywozowym lub samodzielnie dostarczyć do wyznaczonych na terenie miasta punktu skupu lub zbiórki odpowiednich odpadów. Punkt zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego znajduje się w siedzibie firmy Remondis Gliwice sp. z o.o. przy ul. Kaszubskiej 2, gdzie można bezpłatnie dostarczyć tego rodzaju odpady niebezpieczne. Ponadto wykaz firm sprzedających i zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz wykaz aptek objętych akcją zbiórki przeterminowanych leków jest dostępny na stronie internetowej Urzędu."

[Dowód: akta kontroli str. 2681-2681]

4.9. Na terenie Miasta Gliwice uprawnionych do odbioru odpadów komunalnych było łącznie 29 przedsiębiorców, a do opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych łącznie 14 przedsiębiorców. W Urzędzie Miejskim w Gliwicach prowadzono w okresie objętym kontrolą oddzielnie wykazy: przedsiębiorców posiadających zezwolenie na odbiór odpadów komunalnych z terenu miasta Gliwice oraz wykaz przedsiębiorców posiadających zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych na terenie miasta Gliwice.

[Dowód: akta kontroli str. 2859-2860]

4.10. W 2008 r. liczba mieszkańców miasta ogółem wynosiła 18.573 osób, z tego 100% była objęta zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych. Urząd Miejski w Gliwicach prowadził ewidencję umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości

[Dowód: akta kontroli, str. 2067-2068,2077-2078]

4.11. Pani Mariola Pendzialek Naczelnik Wydziału Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach odnośnie z jaką częstotliwością konfrontowano dane z ewidencji zbiorników bezodpływowych z danymi dotyczącymi odbierania tych nieczystości podała, że *„(...) prowadzona przez Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach ewidencja zbiorników bezodpływowych zawiera jedynie informację o zawartej umowie, nie zawiera natomiast informacji na temat wielkości zbiornika przeznaczonego do gromadzenia nieczystości ciekłych. (...)”*

[Dowód: akta kontroli, str. 2697-2699]

4.12. Zbadano 13 informacji dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi sporządzonych za 2009 r., przekazanych przez 11 przedsiębiorców do końca I kwartału 2010 r. We wszystkich badanych informacjach przedsiębiorcy przekazywali informacje dotyczące: masy poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych, sposobu i miejsca zagospodarowania, masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowisku odpadów, masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji nieskladowalnych na składowisku odpadów w formie tabelarycznej. Jedna informacja zawierała dane dotyczące szlamów ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości, które zostały unieszkodliwione na oczyszczalniach.

[Dowód: akta kontroli, str. 2743-2770]

4.13-4.14. Przedsiębiorcy (13 informacji za 2009 r.) przedkładali informacje roczne w wymaganym terminie, tj. do końca I kwartału za poprzedni rok kalendarzowy.

[Dowód: akta kontroli str.2743-2770]

4.15. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach zwracał się do Prezydenta Miasta Gliwice o przekazanie za rok 2008 i 2009 rocznego sprawozdania zawierającego informacje o: rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych zebranych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działających w ich imieniu; rodzaju i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych przez gminę (związek gmin) lub podmiot działający w ich imieniu do odzysku recyklingu; wydatkach poniesionych na powyższe działania. Urząd Miejski w Gliwicach w terminie do dnia 15 lutego w 2010 r. jak i w 2009 przekazał powyższe roczne sprawozdania.

[Dowód: akta kontroli str. 2701-2716]

Prezydent Miasta Gliwice przekazywał do Głównego Urzędu Statystycznego informacje dotyczące utrzymania porządku i czystości w gminie (Załącznik do sprawozdania SG-01 część 3B Statystyka gminy). Informacje dotyczyły masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ciągu danego roku, liczby nielegalnych wysypisk oraz gromadzenia i wywozu nieczystości ciekłych wg stanu na dzień 31 grudnia i były wykazywane w oparciu m.in. o informacje zbiorczą o masie i sposobie zagospodarowania zebranych odpadów komunalnych, opracowywaną na podstawie ankiet przesyłanych przez firmy zajmujące się wywozem nieczystości stałych i płynnych z terenu Gliwic.

Przekazywane dane do instytucji: WIOŚ, GUS były spójne.

[Dowód: akta kontroli, str. 2701-2716,2719-2744]

4.16. W okresie objętym kontrolą Urząd Miejski w Gliwicach dysponował wiedzą o posiadaczach odpadów prowadzących odzysk lub unieszkodliwianie odpadów oraz o podmiotach prowadzących zbiórkę i transport odpadów na terenie objętym swoją własnością, w oparciu o ewidencję udostępnioną na stronie internetowej urzędu. Urząd Miejski w Gliwicach posiadał wiedzę na temat instalacji do odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów komunalnych w oparciu o zestawienie zawierające dane dotyczące rodzaju decyzji, numeru decyzji, daty wydania oraz nazwy organu wydającego decyzji oraz ważność decyzji.

[Dowód: akta kontroli, str. 2015-2044]

4.17. Na terenie miasta Gliwice zlokalizowane było składowisko odpadów innych niż niebezpieczne, zlokalizowane przy ul. Rybnickiej, administrowane przez Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Powierzchnia całkowita wysypiska wynosi 51,5 ha, całkowita docelowa powierzchnia eksploatacyjna 15,2 ha, o pojemności całkowitej komór 1885000 m³. W 2008 r. zakończono eksploatację I-wszej komory o pow. 33 200 m² i pojemności 312338 m³ oraz rozpoczęto eksploatację II-giej komory o pow. 30000 m³. W 2008 r. koszt składowania 1 tony odpadów komunalnych niesegregowanych wynosił 139,10 zł. Na terenie składowiska prowadzony był odzysk biogazu, ze starej zrekultywowanej części składowiska. W 2008 r. sprzedaż odzyskanej energii wyniosła 814 MWh. Na terenie przedsiębiorstwa funkcjonuje kompostownia odpadów zielonych, ulegających biodegradacji. Zaplanowano zmianę sposobu zagospodarowania osadów ściekowych powstających na terenie miasta Gliwice na rzecz termicznego przekształcania osadów. W ramach koordynacji działań mających na celu stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w dniu 20 września 2008 r. w Rudzie Śląskiej zostało zawarte porozumienie o współpracy pomiędzy 14 miastami: Bytom, Chorzów, Dąbowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Mysłowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Sosnowiec, Świętochłowice, Tychy, Zabrze a Górnośląskim Związkiem Metropolitalnym. Głównym celem tego systemu była budowa dwóch zakładów termicznego przekształcania odpadów, pracujących na potrzeby 14 miast członkowskich. Na terenie miasta Gliwice nie znajdowały się inne instalacje odzysku oraz termicznego przekształcania odpadów komunalnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 2077-2080,2283-2284]

4.18. W regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Gliwice uchwalonym przez Radę Miejską w Gliwicach uchwałą nr V/124/2007 w rozdziale 6 dotyczącym maksymalnego poziomu odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczonych do

składowania na składowiskach odpadów w § 7 ust. 2 zobowiązano przedsiębiorstwa wywozowe do realizacji określonego w § 7 ust. 1 pkt a poziomu odzysku odpadów komunalnych ulegających biodegradacji tj. do dnia 31.12.2010 r. masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania do nie więcej niż 75% wagi całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Ponadto Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów, będące spółką prawa handlowego, ze 100% udziałem Gminy Gliwice, zarządzało składowiskiem odpadów z kompostownią odpadów gdzie prowadzono recykling organiczny odpadów ulegających biodegradacji.

[Dowód: akta kontroli str. 2011-2012, 2077-2078]

4.19. Uchwałą Nr XXXI/948/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r. Rada Miasta w Gliwicach w sprawie: górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, obowiązujących na terenie Miasta Gliwice ustalono górne stawki opłat na rok 2010 w wysokości: 24,05 zł za jednorazowy odbiór 1 pojemnika o pojemności 120 l i odpadów komunalnych zmieszanych 6,19 zł za jednorazowy odbiór 1 pojemnika lub worka o pojemności 120 l odpadów segregowanych, takich jak: papier, tektura, szkło, tworzywa sztuczne; 7,06 zł za jednorazowy odbiór 1 pojemnika lub worka o pojemności 120 l odpadów zielonych ulegających biodegradacji; 39,38 zł za jednorazowy odbiór i transport 1 m³ nieczystości ciekłych.

Powyższa uchwała została zmieniona uchwałą Nr XXXVIII/1111/2010 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 23 września 2010 r. w sprawie zmiany ww. uchwały w sprawie: górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, obowiązujących na terenie miasta Gliwice, ustalono w niej górne stawki opłat na rok 2010, w niezmienionych kwotach z ww. uchwały z dnia 17 grudnia 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 2771-2774]

4.20. W dniu 29 marca 2007 r. uchwałą Nr V/124/2007 Rada Miejska uchwaliła Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Gliwice. W § 2 pkt 2 ust. 4 powyższego regulaminu wskazano obowiązek selektywnej zbiórki przez mieszkańców odpadów niebezpiecznych, w tym baterii i akumulatorów.

Urząd Miejski w Gliwicach zorganizował akcję „zbiórka – elektrośmieci” w ramach której mieszkańcy Gliwic mogli oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. W okresie objętym kontrolą zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, pochodzący z gospodarstw domowych był

zbierany przez dwa przedsiębiorstwa na terenie miasta Gliwice, wskazane na stronie internetowej Urzędu.

[Dowód: akta kontroli, str. 2013,2014, 2077, 2895-2896]

Ponadto na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Gliwicach znajdował się wykaz firm przyjmujących zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, w zamian za zakup nowego sprzętu.

[Dowód: akta kontroli, str. 2895-2896]

Pani Agnieszka Setnik Naczelnik Wydz. Środowiska, odnośnie podejmowanych działań przez Urząd Miasta Gliwice dotyczących tworzenia punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz wskazywanie lokalizacji, w których mogą być prowadzone akcje odbierania zużytego sprzętu od mieszkańców gminy i powiatu Gliwice, podała w wyjaśnieniach, że *„Na podstawie art. 39 ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym z dnia 29 lipca 2005 r.(Dz. U. Nr 180, poz. 1495 ze zm.) tutejszy Wydział przyjmuje od zbierających zużyty sprzęt informacje, które są następnie umieszczane w wykazie dostępnym na stronie internetowej urzędu. Gmina realizuje w ten sposób zapis art. 3. ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity z 2008 r. Dz. U. Nr 236, poz. 2008 ze zm.).*

Ponadto tutejszy Urząd podejmuje działania w terenie, jako jeden z pierwszych w województwie śląskim zorganizował 13 września 2008 r. wspólnie z organizacją odzysku AURAEKO z Warszawy zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pn. „Zbieramy elektrośmieci”. Objęto nią 4 dzielnice Gliwic a punkt centralny znajdował się na wjeździe na gliwickie lotnisko. Zachętą dla mieszkańców była główna nagroda - przelot samolotem nad miastem. Akcja cieszyła się bardzo dużym zainteresowaniem, zebrano w sumie ok. 15 ton odpadów, które zostały przekazane do uprawnionych odbiorców.

Działania są nadal kontynuowane, aby wyjść naprzeciw mieszkańcom, którzy nie mają możliwości przetransportowania zużytego sprzętu zorganizowano w roku bieżącym zbiórki w 26 punktach miasta. Każdorazowo o terminie i miejscu zbiórki mieszkańcy byli informowani w lokalnych mediach i na stronie internetowej urzędu, ponadto informacja przekazywana była podczas mszy w kościołach zlokalizowanych w dzielnicach, w których planowano akcje. Mieszkańcy przynieśli kilkadziesiąt ton odpadów, zbiórkom towarzyszyło duże zainteresowanie mediów lokalnych oraz regionalnych - TVP Katowice wyemitowała w programie „Bliżej Natury” reportaż o gliwickiej akcji. Dzięki zbiórce gliwickie szkoły wzbogaciły się o 150 drzewek ufundowanych przez firmę zajmującą się przetwarzaniem zużytego sprzętu elektronicznego.

Powyższe działania mają na celu edukację społeczeństwa (podczas zbiórek organizowane były pokazy związane z demontażem komputerów, świetlówek) oraz pomoc w osiągnięciu wskaźnika wyznaczonego przez Unię wynoszącego 4 kg/mieszkańca/rok.”

[Dowód: akta kontroli, str. 3025-3028]

W ramach działalności edukacyjno – promocyjnej miasto Gliwice organizowało konkursy dla placówek oświatowych, dotyczącej selektywnej zbiórki odpadów (puszek aluminiowych po napojach oraz zużytych baterii oraz makulatury). Ponadto prowadzona była akcja zbiórki przeterminowanych leków od mieszkańców miasta, w której uczestniczyło 18 aptek. Każdego roku w ramach akcji „Sprzątanie Świata” brało udział ok. 7000 uczniów. Porządkowane były m.in. parki, skwery, zieleńce, obszary leśne. W 2008 r. zebrano 13 ton odpadów.

[Dowód: akta kontroli, str. 2283-2284]

4.21. Ochrona pomników przyrody opisanych w punkcie 2.8. protokołu polegała na zakazie: niszczenia lub uszkodzania oraz wycinania drzew, zrywania pączków, kwiatów, owoców i liści, zanieczyszczania terenu i wzniecania ognia w ich pobliżu, umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń i innych znaków, wchodzenia na drzewa.

[Dowód: akta kontroli str. 2609-2610]

4.22. Utrzymanie i rozbudowa terenów zieleni miejskiej:

Powierzchnia zieleni w latach 2007-2008 (w ha):

I.p.	Rodzaj zieleni	2007	2008
1	Parki	34,42	33,02
2	Zieleńce	38,66	41,94
3	Zieleńce nie urządzone	54,64	b.d.
4	Nieużytki zadrzewione	8,41	45,01
5	Pasy uliczne	11,59	60
6	Cmentarze	44,81	b.d.
7	Las komunalny	264,41	264,41

[Dowód: akta kontroli str. 2287 - 2288]

Nasadzenia i wycinki drzew w latach 2007-2008:

	2007	2008
Łącznie wycinka drzew (szt.)	12801	6468
Łącznie nasadzenia drzew (szt.)	28109	28408*
W tym:		
Nasadzenia drzew w lesie komunalnym (szt.)	22020	23855
Nasadzenia drzew na terenie miasta (szt.)	6089	4553**

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach, Miejski Zarząd Usług Komunalnych

* - w tym: 24775 szt. zakupione przez Miasto Gliwice, 3633 szt. nasadzenia zastępcze w ramach wydanych zezwoleń na wycinkę drzew,

** - w tym: 920 szt. zakupione przez Miasto Gliwice, 3633 szt. nasadzenia zastępcze w ramach wydanych zezwoleń na wycinkę drzew.

Nasadzenia krzewów i kwiatów sezonowych w latach 2007-2008:

	2007	2008
Nasadzenia krzewów (szt.)	29350	28697*
Nasadzenia kwiatów (szt.)	115748	112750

Źródło: Wydział Środowiska UM, Miejski Zarząd Usług Komunalnych,

* - w tym: 23862 szt. zakupione przez Miasto Gliwice, 4835 szt. nasadzenia zastępcze w ramach wydanych zezwoleń na wycinkę drzew.

[Dowód: akta kontroli, str. 2287-2288]

W celu ochrony terenów zielonych w Gliwicach, każdorazowo przy wydawaniu decyzji zezwalających na usuwanie drzew, nakładany był obowiązek wprowadzania nasadzeń zastępczych, w ilości co najmniej 2 sztuk drzew lub 4 sztuk krzewów za 1 usunięte drzewo. Dodatkowo, ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zakupiono w latach 2006-2008 sadzonki drzew i krzewów za kwotę 525.830,57 zł.

[Dowód: akta kontroli, str. 2287-2288]

4.23. W kontrolowanym okresie Prezydent Miasta Gliwice wydał 1516 decyzji dotyczących wycinki drzew lub krzewów w tym: 546 w 2008 r., 513 w 2009 r., 457 do 3 listopada 2010 r. Spośród powyższych decyzji Prezydent Miasta Gliwice wydał 138 decyzji odmawiających wydania zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów, w tym: 35 w 2008 r., 50 w 2009 r., 53 do dnia 3.11.2010 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 2899-2900]

4.24. Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska ogółem wynosiły w 2008 r. – 3.411.627,0 zł, w 2009 r. – 4.943.816,0 zł, w III kw. 2010 r. – 4.752.354,0 zł. Wpływy z kar za działania niezgodne z prawem z tytułu określonych w art. 402 ust. 4–6 Poś zostały omówione w punkcie 8.2. niniejszego protokołu.

[Dowód: akta kontroli str. 2535-2536]

4.25. Analiza prawidłowości i zasadności wydania 9 decyzji, w których odroczone opłaty za wycinkę drzew lub krzewów, 6 decyzji, w których odmówiono zezwolenia na wycinkę drzew, 3 decyzji, w których odstąpiono od wymierzenia opłaty oraz 8 decyzji, w których opłata została naliczona, wykazała, że w 3 decyzjach, w których odstąpiono od wymierzenia opłaty za wycinkę drzew na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. KPA¹⁰ oraz art. 83 ust. 1 i 3, art. 86 ust. 1 pkt. 4 i 9, art. 52 ust. 1 pkt 3, 4 i 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.

¹⁰ Dz.U. z 2000 r. nr 98, poz. 1071, z późn. zm

o ochronie przyrody¹¹, Prezydent Miasta zobowiązywał wnioskodawców, w ramach rekompensaty na rzecz środowiska przyrodniczego, do dokonania nasadzeń zastępczych. W 17 decyzjach, spośród których w 9 odroczone wymierzoną opłatę za wycinkę drzew lub krzewów oraz w 8, w których naliczono opłatę za wycinkę drzew lub krzewów wysokość naliczonych opłat była prawidłowa.

[Dowód: akta kontroli str. 2775-2796]

W Urzędzie Miejskim w Gliwicach były rejestrowane decyzje zezwalające na usunięcie drzew lub krzewów. Rejestr był widoczny na stronach BIP Urzędu.

[Dowód: akta kontroli str. 2897-2898]

4.26. W okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do 3 listopada 2010 r. wpłynęło do Wydziału Środowiska UM w Gliwicach 1904 wniosków dotyczących wycinki drzew lub krzewów. W omawianym okresie Prezydent Miasta Gliwice wydał 138 decyzji odmawiających wydania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów. Decyzje odmowne dotyczyły drzew zdrowych, które nie stanowiły zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz cennych pod względem przyrodniczym.

[Dowód: akta kontroli str. 2775-2796, 2899-2900]

4.27. Pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Gliwicach w trakcie prowadzonych postępowań, o zezwolenie na usunięcie drzew i krzewów dokonywali oględzin w terenie, z których sporządzano protokoły.

[Dowód: akta kontroli str. 2775-2796]

4.28. Urząd Miasta Gliwice w okresie objętym kontrolą nie wymierzył kary za zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności; usuwaniem drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia; zniszczeniem drzew, krzewów lub terenów zieleni spowodowanym niewłaściwym wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych. Przy realizacji inwestycji celu publicznego, Wydział Środowiska Urzędu Miejskiego w Gliwicach zobowiązał 1 inwestora do opracowania projektu zagospodarowania zielenią terenu przedmiotowej inwestycji (celem rekompensaty dla środowiska przyrodniczego, zachowując bilans powierzchni zieleni przewidzianej zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – dotyczyło to sprawy Nr ŚR-7636/10/10/AC

[Dowód: akta kontroli str. 2899-2900]

¹¹ Dz.U. z 2009 r., Nr 151, poz.1220 z późn. zm.

4.29. Centrum Ratownictwa Gliwice, powołane uchwałą Nr XXXII/728/2001 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 25 października 2001 r. w sprawie utworzenia jednostki – powiatowego centrum ratownictwa i reagowania kryzysowego, utrzymywało magazyn przeciwpowodziowy. Sprzęt znajdujący się w magazynie podzielony był na grupy, zgodnie z normatywem stanowiącym zał. nr.1 do ww. Regulaminu:

- a) sprzęt odwadniający i osuszający,
- b) sprzęt ratunkowy-pływający,
- c) oświetlenie,
- d) sprzęt ochronny i roboczy,
- e) materiały robocze.

CRG opracowało samodzielnie normatyw wyposażenia Gminnego Magazynu Przeciwpowodziowego Miasta Gliwice, uwzględniający potrzeby wynikające z zagrożenia powodziowego oraz działań przeciwpowodziowych prowadzonych w poprzednich latach.

W celu uzyskania lepszej mobilności niektórych grup sprzętu zdecydowano o jego użyczeniu służbom biorącym czynny udział w akcji przeciwpowodziowej, np.: sprzętu pływającego dysponuje Ochotnicza Straż Pożarna w Bojkowie oraz Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Gliwicach; pompy szlamowo-przeponowe były w dyspozycji Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Gliwicach.

[Dowód: akta kontroli str. 2963-2972]

4.30. W okresie od stycznia 2008 r. do 30 listopada 2010 r., na terenie miasta Gliwice podejmowano działania przeciwpowodziowych, mające na celu zminimalizowanie skutków ewentualnej powodzi. W tym zakresie między innymi:

- a) prowadzono wspólne okresowe sprawdzanie cieków wodnychw mieście pod kątem zagrożenia powodziowego, z udziałem przedstawicieli Urzędu Miejskiego, ŚZMiUW, KMPSP (kwiecień 2008, listopad 2008, kwiecień 2009 oraz luty, kwiecień i lipiec 2010);
- b) stworzono bazę (zabezpieczenie logistyczne i organizacyjne) do sprawnego funkcjonowania Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice;
- c) w dniu 6 października 2008 r. zorganizowano posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice nt.: „Stan przygotowania struktur systemu zarządzania kryzysowego w mieście oraz wypracowanie wniosków wynikających z działań związanych z usuwaniem skutków zalań i podtopień w dniach 15-17 sierpnia 2008 r.”;

- d) w dniu 20 kwietnia 2010 r. na posiedzeniu Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice, dokonano oceny przygotowania do ewentualnego usuwania skutków lokalnych podtopień;
- e) w dniu 16 maja 2010 r., w związku z wystąpieniem zagrożenia powodziowego, zwołano posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego dla Miasta Gliwice;
- f) na bieżąco prowadzono całodobowy, automatyczny monitoring poziomu wody w Kłodnicy nadzorowany przez Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w CRG;
- g) w Planie Reagowania Kryzysowego określono obszary i obiekty zagrożone w przypadku powodzi;
- h) na bieżąco dokonywano oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta oraz nadzorowano funkcjonowanie oraz uzupełniano stan wyposażenia miejskiego magazynu przeciwpowodziowego w niezbędny sprzęt i materiały – m.in. w maju i w lipcu 2010 r. zakupiono łącznie 39 000 worków na piasek gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
- i) na podstawie doświadczeń z ostatniej powodzi w maju br., w celu usprawnienia systemu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, wystąpiono z wnioskiem do Prezydenta Miasta o uruchomienie zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa systemu monitoringu przeciwpowodziowego”. Nowoczesny system monitoringu zapewni stały dopływ danych z newralgicznych punktów miasta do Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Przesyłane informacje z wodowskazów oraz obraz z zainstalowanych w pobliżu kamer, pozwolą na efektywniejsze podejmowanie działań profilaktycznych i ratunkowych. Wniosek został zaakceptowany i w projekcie budżetu miasta na 2011 r. zaplanowano na ten cel kwotę 148 000.- zł.

W okresie objętym kontrolą Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Gliwice realizował zadania w zakresie przeciwdziałania powodziom, tj.:

- bieżące utrzymywanie cieków komunalnych polegające między innymi na: prowadzeniu monitoringu cieków raz na tydzień, usuwaniu wszelkich zanieczyszczeń w korytach cieków, stałej obsłudze utrzymującej drożność przepustów i krat na wszystkich ciekach,
- konserwacji cieków odwadniających w zakresie udrażniania koryt i oczyszczania skarp wraz z ich umacnianiem,
- interwencyjne koszenia skarp z oczyszczaniem dna cieków odwadniających.

[Dowód: akta kontroli, . str. 2963-2972]

4.31. Centrum Ratownictwa Gliwice było koordynatorem wszystkich podejmowanych działań przyczyniających się do usuwania bądź minimalizowania skutków powodzi. Na posiedzeniu podsumowującym działania Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które odbyło

się 25 maja 2010 roku, Prezydent Miasta polecił usuwać skutki powodzi wszystkim służbom, w swoim merytorycznym zakresie, zapewniając tym samym sfinansowanie tych zadań z budżetu miasta. I tak m.in.:

- za usuwanie zużytych worków z piaskiem odpowiadał Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych, który zadanie to wykonywał za pośrednictwem Przedsiębiorstwa Usług Sanitarnych. Ponadto wydział ten odpowiadał za usuwanie śmieci i przedmiotów wielkogabarytowych;
- za zapewnienie odpowiedniej ilości szczepionek przeciw tężcowi dla osób, które uległy zranieniu na skutek prowadzonych działań podczas powodzi, a także za wyznaczenie punktów szczepień odpowiadał Wydział Zdrowia Urzędu Miejskiego w Gliwicach;
- za powołanie Komisji Likwidacji Szkód, a tym samym szacowania strat odpowiadał Samodzielny Referat Obrony Cywilnej Urzędu Miejskiego w Gliwicach oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

[Dowód: akta kontroli, str. 2963-2972]

Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miasta Gliwice w zakresie podejmowanych działań dla usuwania skutków powodzi (od dnia 16.05.2010 r. do dnia 25.05.2010 r.), w tym prac przeciwpowodziowych wykonywał:

- odcinkowe awaryjne zabezpieczanie skarp cieków w miejscach zagrożonych na ich podmywanie lub przerwanie wykonano 540 mb na kwotę 330.560,09 zł,
- odcinkowe awaryjne remonty w korytach cieków z ich umacnianiem – wykonano 200 mb na kwotę 64.536,06 zł,
- awaryjne umocowania skarp poprzez wykonanie murów oporowych szczególnie na ciekach przepływających w ścisłej zabudowie mieszkalnej – wykonano 25 mb na kwotę 63.969,60 zł,
- awaryjne odtworzenia cieków o umocnieniach ziemnych – wykonano 740 mb na kwotę 44.004,18 zł,
- zbiórka odpadów wielkogabarytowych – wykonano 253,86 Mg na kwotę 95.301,93 zł,
- usuwanie worków z piaskiem, które były użyte do interwencyjnego zwalczania skutków powodzi w terenach objętych powodzią – obszary przy rzece Kłodnicy – wykonano 400 Mg na kwotę 17.227,00 zł,
- stały 24h monitoring cieków w tym w dni wolne od pracy – wykonano 27 dni na kwotę 107.102,37 zł

[Dowód: akta kontroli, str. 2983-2988]

Samodzielny Referat Obrony Cywilnej Urzędu Miejskiego przekazywał do Wojewody Śląskiego informacje o stratach w infrastrukturze komunalnej powstałych w wyniku powodzi w 2010 r., w tym wg stanu na dzień 03.08.2010 r. straty wynosiły 13.108.971,96 zł co stanowiło 2,7% udziału strat w dochodach Urzędu (planowane dochody własne z 2009 r. wynosiły 486.042.201,50 zł).

[Dowód: akta kontroli, str. 2989-2990]

4.32. Na obszarach narażonych na ryzyko powodzi nie wydano decyzji ustalającej warunki zabudowy i sposób zagospodarowania terenu. Ponadto na terenie miasta Gliwice nie występowały, dające się określić w sposób jednoznaczny, tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

[Dowód: akta kontroli, str. 2975-2976]

4.33.–4.35. W strefach zagrożenia powodziowego w okresie objętym kontrolą nie wydano pozwoleń na wzniesienie nowych obiektów budowlanych. Pani Tatiana Marcinów Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa w wyjaśnieniach dotyczących budowy budynków, na terenach narażonych na powódź, zalanie lub osuwiskowych podała, że „... *na podstawie aktualnie obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego na obszarze miasta Gliwice nie występują dające się określić w sposób jednoznaczny tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.*”

[Dowód: akta kontroli, str. 3047-3048]

5. Zakres i terminowość realizacji działań zakładanych dokumentami strategicznymi

5.1. W POŚZR wskazano, że podstawą jego wdrożenia i osiągnięcia zakładanych celów będzie uchwała Rady Miejskiej przyjmująca program. W uchwale zobowiązano Prezydenta Miasta do przedstawiania co 2 lata raportów z jego wykonania. Raporty omawiały realizację poszczególnych celów średniookresowych zapisanych w POŚZR. W raportach podano m.in. takie wielkości jak: - procentowa ilość oczyszczonych ścieków odprowadzanych z terenu Gliwic w okresach 2002 r.-I półr.2006 r. i 2006-2008, - poziom zanieczyszczeń powietrza w okresach 2002-2005 i 2006-2008, - ilość zlikwidowanych i zmodernizowanych kotłowni w okresach 2002-2006 i 2006-2008, - liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk w okresie 2003-2005, - ilość odpadów biodegradowalnych na wysypisku w okresie 2002-2004, - procentowy udział odpadów segregowanych w ogólnej ilości wywożonych odpadów w okresie 2006-2008, - powierzchnia miejskich terenów zielonych w okresach 2002-2005 i 2006-2008. POŚZR nie określał szczegółowo wskaźników służących ocenie realizacji celów – opisano w punkcie 1.10.

Plan Gospodarki Odpadami wprowadzał rozwiązania służące monitorowaniu programu i ocenę jego wdrażania, tj.: - opiniowanie przez Zarząd Województwa Śląskiego planu, - przygotowanie i przekazanie Radzie Miejskiej co 2 lata sprawozdań z realizacji planu, - aktualizacja planu nie rzadziej niż co 4 lata, - określenie wskaźników służących monitorowaniu wdrażania programu (opisano w punkcie 1.15. protokołu). Założenia zrealizowano – PGO i jego aktualizacja zostały pozytywnie zaopiniowane przez Zarząd Województwa Śląskiego, składano sprawozdania z realizacji PGO odnosząc się do podanych w PGO wskaźników, dokonano aktualizacji planu – opisano w punktach 1.11. i 6.5.

W sprawozdaniu za lata 2005-2006 odniesiono się do 10 wskaźników presji, podając ich wartości dla roku 2003 i 2006. Oceniono, że z nielicznymi wyjątkami wskaźniki były prawidłowo dobrane. W sprawozdaniu z realizacji PGO za lata 2007-2008 do oceny realizacji celów określonych w programie przedstawiono wartości 57 wskaźników dla 2007 r. i 2008 r., w tym wskaźniki ujęte w PGO.

[Dowód: akta kontroli str. 1761-1764,1965-1967,2066-2076,2197,2251-2293]

5.2.-5.4. W Programie ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju miasta Gliwice do roku 2015 nie określono terminów realizacji działań w ramach realizacji celów długoterminowych i średniookresowych - powyższe opisano w punktach 1.6.-1.7. protokołu. W POŚZR nie określono szczegółowo zadań operacyjnych, w tym dotyczących zabezpieczenia przeciwpowodziowego – realizację zadań w tym zakresie omówiono w punkcie 4.30.

W latach 2008-2009 realizowano w ramach Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022 następujące projekty wykonawcze:

- PW 7.2. Rekultywacja i zagospodarowanie terenów zielonych w mieście – zadania: utrzymanie, modernizacja parków, skwerów i zieleńców, remonty ementarzy komunalnych, zakup sprzętu do utrzymania zieleni - 2008 r. plan 11,2 mln zł. wykonanie 7,0 mln zł, 2009 r. plan 16,0 mln zł, wykonanie 4,7 mln zł;
- PW 7.10. Realizacja projektów wskazanych w obszarowych programach rewitalizacji (od 2009 r.)– zadanie: opracowanie prognoz oddziaływania na środowisko - 2009 r. plan 0,05 mln zł, wykonanie 0,049 mln zł;
- PW 8.1. Obwodnice miasta, w tym podprojekty:
 - PPW 8.1.1. Zachodnia i Południowa Obwodnica Miasta - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G2/2 dla obciążenia ruchem KR5 w południowo-zachodniej części miasta - 2008 r. plan 8.75 mln zł, wykonanie 9,56 mln zł, 2009 r. plan 7.0 mln zł, wykonanie 0,36 mln zł;

- PPW 8.1.2. Obwodnica Centrum - budowa drogi o przekroju ulicznym klasy G2/2, dla obciążenia ruchem KR5 - 2008 r. plan 0,061 mln zł, wykonanie 0,03 mln zł, 2009 r. plan 0,1 mln zł, wykonanie 0,1 mln zł;
- PPW 8.1.3. Obwodnica dzielnicy Ostropa – połączenie autostrady A4 z Zachodnią obwodnicą miasta w Gliwicach – 2008 r. plan 0,43 mln zł, wykonanie 0,17 mln zł, 2009 r. plan 1,15 mln zł, wykonanie 1,15 mln zł;
- PW 8.3. Rozbudowa układu komunikacyjnego miasta Gliwice: budowa i przebudowa ulic - 2008 r. plan 8,34 mln zł, wykonanie 10,1 mln zł, 2009 r. plan 29,67 mln zł, wykonanie 0,82 mln zł;
- PW 8.4. Nowoczesny transport zbiorowy: zakup niskopodłogowych autobusów komunikacji miejskiej - 2008 r. plan 33,15 mln zł, wykonanie 32,19 mln zł (zakup 32 autobusów), 2009 r. plan 0,78 mln zł, wykonanie 0,83 mln zł (m.in. zakup 1 autobusu);
- PW 8.5. Budowa miejsc parkingowych na terenie miasta - 2008 r. plan 0,97 mln zł, wykonanie 0,067 mln zł, 2009 r. plan 2,13 mln zł, wykonanie 2,29 mln zł,
- PW 9.1. Infrastruktura dla ludzi i przyrody, w tym podprojekty:
 - PPW 9.1.1. Nowa jakość w gospodarce wodociągowej:
 - 9.1.1.1. poprawa jakości wody pitnej do poziomów standardów UE i racjonalizacja jej zużycia (budowa wodociągu przesyłowego, modernizacja stacji uzdatniania wodyn budowa nowych studni głębinowych) - 2008 r. plan 3,15 mln zł, wykonanie 1,48 mln zł, 2009 r. plan 4,65 mln zł, wykonanie 1,32 mln zł,
 - 9.1.1.2 modernizacja gospodarki ściekowej (budowa i przebudowa sieci kanalizacyjnej) - 2008 r. plan 65,19 mln zł, wykonanie 34,03 mln zł, 2009 r. plan 22,79 mln zł, wykonanie 35,02 mln zł,
 - 9.1.1.3. skanalizowanie dzielnic peryferyjnych miasta dotychczas nie objętych kanalizacją (budowa kanalizacji sanitarnej, fragmentów kanalizacji deszczowej, przebudowę sieci wodociągowej) - 2008 r. plan 21,61 mln zł, wykonanie 1,27 mln zł, 2009 r. plan 13,4 mln zł, wykonanie 12,44 mln zł,
 - PPW 9.1.2. Stworzenie sprawnego systemu oczyszczania i odprowadzania wód opadowych (charakter ciągły projektu) - 2008 r. plan 10,3 mln zł, wykonanie 10,3 mln zł (rezultat: udrożnienie 8 km rowów, 15,8 km potoków komunalnych, czyszczenie 10 tys. wpustów deszczowych i 10 km kanalizacji deszczowej, remonty 150 studni, 120 wpustów, 8 km kanałów deszczowych, renowacja 4 km kanałów metodą bezwykopową), 2009 r. plan 10,89 mln zł, wykonanie 13,92 mln zł (rezultat: wyczyszczenie i udrożnienie 10 tys. wpustów i 10 km kanalizacji deszczowej, udrożnienie 30 km potoków komunalnych, remont 25 km kanalizacji

deszczowej, 0,5 km rowu odwadniającego, 100 wpustów, 90 studni, konserwacja 8 km rowów odwadniających),

- PPW 9.1.3. Poprawa gospodarki odpadami: budowa kompostowni, budowa sortowni odpadów, zamknięcie I komory składowiska - 2008 r. plan 1,2 mln zł, wykonanie 1,5 mln zł, 2009 r. plan 3,57 mln zł, wykonanie 0,11 mln zł,
- PW 9.3. Ograniczenie źródeł niskiej emisji zanieczyszczeń powietrza (termomodernizacja, dofinansowanie zmian instalacji grzewczych) – 2008 r. plan 23,3 mln zł, wykonanie 13,9 mln zł. 2009 r. plan 31,4 mln zł, wykonanie 12,49 mln zł.;
- PW 9.4. Rewitalizacja rzeki Kłodnicy (współpraca z gminami w zlewni Kłodnicy) – zorganizowano po 1 spotkaniu tematycznym – nie planowano i nie poniesiono kosztów.
- PW 9.5. Edukacja ekologiczna: współpraca z placówkami oświatowymi organizacja konkursów ekologicznych, akcje proekologiczne - 2008 r. plan 0,043 mln zł, wykonanie 0,051 mln zł, 2009 r. plan 0,059 mln zł, wykonanie 0,066 mln zł.

W każdym projekcie wyjaśniano przyczyny odchylenia od planu.

[Dowód: akta kontroli str. 2195-2202,2275-2293,2337-2500]

5.5. W POŚZR określono najważniejsze działania w ramach zarządzania środowiskiem dla miasta Gliwice dotyczące zagadnień: 1) wdrażanie POŚZR, 2) edukacja ekologiczna, komunikacja ze społeczeństwem, system informacji o środowisku, 3) systemy zarządzania środowiskiem, 4) gminne plany zarządzania ochroną środowiska, 5) monitoring stanu środowiska. Ww. zagadnienia realizowano poprzez:

ad. 1) realizację działań w ramach poszczególnych celów średniookresowych,

ad. 2) prowadzenie akcji ekologicznych, postępowania administracyjne dotyczące nowych przedsięwzięć inwestycyjnych, wdrożenie systemu informacji o środowisku – prowadzenie publicznie dostępnego wykazu o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie,

ad. 3) stosowanie w Urzędzie Miejskim Zintegrowanego Systemu Zarządzania,

ad. 4) opracowanie i realizacja planu gospodarki odpadami, opracowanie (w trakcie) mapy akustycznej dla miasta,

ad. 5) prowadzenie monitoringu środowiska w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska przez Ośrodek Badań i Kontroli Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzka Stację Sanitarno-Epidemiologiczną.

[Dowód: akta kontroli str. 2191-2193,2251-2293,2296]

5.6. POŚZR nie zawierał wytycznych dotyczących planowania przestrzennego, natomiast działania wskazane w ramach celów długoterminowych i średniookresowych takie jak:

- działanie 1.1.2. uporządkowanie i rozbudowa sieci kanalizacyjnej miasta wraz z urządzeniami podczyszczającymi i skanalizowanie dzielnic nieposiadających kanalizacji,
 - działanie 1.3.2. ograniczenie zanieczyszczeń obszarowych poprzez rozbudowę systemów kanalizacji sanitarnej (dotyczy celu: rewitalizacja rzeki Kłodnicy),
 - działanie 2.1.2. budowa nowych rozwiązań komunikacyjnych i obejść obwodnicowych centrum miasta z jednoczesnym wyprowadzeniem ruchu tranzytowego z układu centralnego miasta,
 - działanie 2.4.1. rozbudowa systemu grzewczego miasta.
 - działanie 3.1.1. eliminacja uciążliwości nadmiernego hałasu komunikacyjnego przez modernizację układu drogowego,
 - działanie 4.1.2. zapewnienie bezpiecznego dla środowiska procesu składowania odpadów komunalnych,
 - działanie 6.1.1. utrzymanie istniejących obszarów zieleni miejskiej,
- odpowiadały zapisom w Studium i mpzp, które opisano w punkcie 2 protokołu.

[Dowód: akta kontroli str. 2177-2190]

5.7.-5.8. Na lata objęte kontrolą tj. rok 2008 w ramach okresu krótkoterminowego 2005-2008 oraz lata 2009-2010 w ramach rozwinięcia działań długoterminowych, zaplanowano w PGO 24 zadania, w tym:

1. Działania organizacyjne pozainwestycyjne w gospodarce odpadami komunalnymi:
 - 1.1. Aktualizacja PGO – okres realizacji II kw. 2009 r.,
 - 1.2. Raport z realizacji PGO – II kw. 2007 r. oraz II kw. 2010 r.;
2. Zadania inwestycyjne w ramach wdrożenia proponowanego systemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych:
 - 2.1. Rozbudowa, modernizacja i budowa nowych obiektów Zakładu Zagospodarowania Odpadów (ZZO):
 - 1) Kompostownia – okres realizacji 2005-2008, szacowane koszty 1,75 mln zł,
 - 2) Wykorzystanie ciepła odpadowego z biogazu – 2007-2008, 0,91 mln zł,
 - 3) Sortownia odpadów z selektywnej zbiórki z możliwością modułowej rozbudowy na odpady zmieszane – 2008-2011, 14,0 mln zł,
 - 4) Linia do demontażu odpadów wielkogabarytowych – 2008-2009, 0,8 mln zł,
 - 5) Składowiska odpadów użytkowych i park odpadów – 2008-2009, 1,5 mln zł,
 - 6) Linia do odzysku i recyklingu odpadów remontowo-budowlanych – 2009-2010, 1,5 mln zł,
 - 7) Rozbudowa składowiska o III kwaterę – 2010-2011, 8,0 mln zł,
 - 8) Centralne złomowisko – 2008-2011, 2,0 mln zł,

- 9) Linia do demontażu, odzysku i recyklingu RTV i AGD – 2008-2011, 2,5 mln zł;
- 2.2. Wdrożenie systemu gospodarki odpadami medycznymi – 2006-2008, 1,0 mln zł.
- 2.3. Rozbudowa obiektów wspomagających system zbierania odpadów komunalnych (w tym m.in. punktów gromadzenia odpadów niebezpiecznych, punktów recyklingu) – 2008-2011, 4,0 mln zł.

Dodatkowo zaplanowano 11 zadań do realizacji w sposób ciągły, z tego 10 zadań organizacyjno-pozainwestycyjnych związanych m.in. z monitoringiem PGO, edukacją mieszkańców w zakresie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, edukacją wytwórców odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, ewidencją, przetwarzaniem i wykorzystaniem danych o odpadach, systemami zarządzania, monitoringu i ewidencji odpadów oraz 1 zadanie „*Demontaż, rozbiórka, usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest w obiektach stanowiących własność miasta i obiektach prywatnych mieszkańców*”.

Zadania w punkcie 1.1. i 1.2. wykonano - opisano w punktach 1.11. i 6.5. protokołu.

Zadanie 2.1.1 *Kompostowania* – w 2008 r. wykonano III etap (instalacja odwadniająca, izolacja pozioma, płyta żelbetonowa) w kwocie 408 tys. zł (stan zaawansowania zadania 60%), w 2009 r. w 2010 r. uruchomiono procedurę przetargową na IV etap obejmujący rozbudowę i wyposażenie sprzętowe, którego nie wykonano w 2009 r. ze względu na brak środków finansowych. Łącznie na zadanie wydatkowano 735 tys. zł.

Zadanie 2.1.2 *Wykorzystanie ciepła odpadowego z biogazu* – wykonano modernizację jednostki kogeneracyjnej w kwocie 260 tys. zł (stan zaawansowania zadania 25%), w 2010 r. uruchomiono procedurę przetargową na dokończenie zadania. Realizację zadań 2.1.3 *Sortownia odpadów...* i 2.1.6 *Linia do odzysku i recyklingu odpadów remontowo-budowlanych* przesunięto na lata późniejsze z uwagi na brak dofinansowania ze środków unijnych, w 2010 r. przygotowano nowy wniosek o dofinansowanie projektu rozbudowy ZZO. Z realizacji zadań 2.1.4, 2.1.5, 2.1.8, 2.1.9 zrezygnowano, ze względu na brak środków finansowych. Odstąpiono od realizacji zadania 2.2. *Wdrożenie systemu gospodarki odpadami medycznymi* w związku z uznaniem, że obecnie funkcjonujący system gospodarki odpadami medycznymi jest wystarczający. Odstąpiono od realizacji zadania 2.3. *Rozbudowa obiektów wspomagających system zbierania odpadów komunalnych* ze względu na dezaktualizację zadania związaną ze zmianą przepisów, polegającą na obowiązku prowadzenia punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta.

Zadanie 2.1.7 *Rozbudowa składowiska o III kwaterę* zrealizowano w 2010 r. w 100%, koszt netto 3,133 mln zł.

W ramach zadania *Demontaż, rozbiórka, usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest w obiektach stanowiących własność miasta i obiektach prywatnych mieszkańców* usunięto w 2007 r. 137,76 Mg oraz 280 m² a w 2008 r. 15,54 Mg i 180 m² wyrobów zawierających azbest. Poniesione koszty w latach 2007-2008 wyniosły 365,69 tys. zł.

[Dowód: akta kontroli str. 1743-1751,2046-2058,2195-2203,2297-2336,2459-2474]

5.9. Plan usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Urząd planuje opracować po 2012 r. – opisano w punktach 1.16.-1.17. protokołu.

6. Rzetelność sporządzanych raportów i sprawozdań z realizacji działań i osiągnięcia celów określonych w dokumentach strategicznych

6.1. Raporty z realizacji POŚZR uchwalonego 26 lutego 2004 r., sporządzone w grudniu 2006 r. – za okres 2004-I poł. 2006 oraz w październiku 2009 r. – za okres 2006-2008, zostały przekazane Radzie Miejskiej odpowiednio 28 grudnia 2006 r. i 28 października 2009 r.

[Dowód: akta kontroli str. 2249-2293]

6.2.-6.4. Raporty z realizacji POŚZR odnoszące się do celów średniookresowych zapisanych w harmonogramie programu, nie zawierały szczegółowej analizy sposobu i stopnia realizacji działań przyporządkowanych danemu celowi, w tym terminów ich realizacji. W raporcie z 2009 r. podano efekty działań w poszczególnych celach, m.in:

- 1) cel 1.1. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych na obszarze Gliwic: omówiono prowadzenie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej podając:
 - długość sieci magistralnej, rozdzielczej i przyłączy w 2008 r. – odpowiednio 96,5 km, 392,9 km, 207,3 km, w stosunku do 2006 r.- odpowiednio b.d., 205,5 km, 157,3 km;
 - wskaźnik ilości ścieków oczyszczonych w 2008 r. – 99,86%, w stosunku do 2002 r. – 82,4%, - ilość odprowadzanych ścieków z terenu Gliwic w latach 2006-2008; - wzrost długości sieci kanalizacji deszczowej ze 0,15 km w 2007 r. do 32,75 km na koniec 2008 r.;
- 2) cel 1.3. Rewitalizacja rzeki Kłodnicy: spotkania Rady Programowej programu „Przyjazna Kłodnica;
- 3) cel 2.1. Ograniczenie niskiej emisji na obszarze miasta Gliwice: określono, że podejmowano aktywne działania wspierające budowę autostrady A4 oraz obwodnicy miejskiej oraz określono harmonogram rozbudowy systemu komunikacyjnego, podano wielkość dotacji z budżetu miasta na komunikację publiczną w okresie 2006-2008 – odpowiednio 4,0 mln zł, 5,0 mln zł i 7,19 mln zł;

- 4) cel 2.3. Ograniczenie emisji szkodliwej z obszaru gospodarki komunalnej: podano ilość dofinansowanych wniosków dotyczących modernizacji systemów grzewczych w latach 2006-2008;
- 5) cel 3.1. Eliminacja lokalnych zagrożeń hałasu i ograniczeń negatywnego wpływu nadmiernego hałasu na mieszkańców Gliwic: określono, że w 2008 r. zostało zlecone opracowanie mapy akustycznej, opisano działania dotyczące ruchu komunikacyjnego;
- 6) cel 4.1 Wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta: podano ilość odpadów przyjętą na składowisko w latach 2006-2008 - odpowiednio 359,7 tys. Mg, 403,6 tys. Mg, 494 tys. Mg, wielkość sprzedaży odzyskanej energii z biogazu w 2008 r. – 814 MWh, dane dotyczące selektywnej zbiórki odpadów, w tym procentowy udział odpadów segregowanych w ogólnej ilości wywożonych odpadów – odpowiednio 2,1%, 3,4%, 3,7%;
- 7) cel 6.1 Utrzymanie i rozbudowa terenów zieleni miejskiej: podano m.in. wielkość nasadzeń i wycinki drzew oraz nasadzeń krzewów w okresie 2006-2008;
- 8) cel 7.1. Zmniejszenie ryzyka transportu materiałów niebezpiecznych: wyznaczenie tras przewidzianych do kołowego transportu toksycznych środków przemysłowych, materiałów niebezpiecznych i palnych.

[Dowód: akta kontroli str. 1489,2251-2293]

6.5. Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Gliwice zostały sporządzone w czerwcu 2007 r. za okres 15 września 2005 r. – 31 grudnia 2006 r. oraz w listopadzie 2009 r. za okres 2007-2008, przez Przedsiębiorstwem Badań i Ekspertyz Środowiska SEPO w Knurowie na podstawie umów z dnia 15 maja 2007 r. i z dnia 1 września 2009 r.

Zgodnie z art. 14 ust. 13 pkt 2 uoo sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami zarząd powiatu przedkłada radzie powiatu i zarządowi województwa w terminie do 30 czerwca po upływie okresu sprawozdawczego.

Prezydent Miasta przedłożył Radzie Miejskiej ww. sprawozdania odpowiednio w dniu 14 listopada 2007 r. i w dniu 10 grudnia 2009 r., tj. 4 miesiące i 14 dni po upływie ustawowego terminu w 2007 r. oraz 5 miesięcy i 10 dni po upływie ustawowego terminu w 2009 r. Rada Miejska przyjęła sprawozdania uchwałami Nr XII/361/2007 z dnia 22 listopada 2007 r. i Nr XXXI/947/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r.

Sprawozdanie z listopada 2009 r. zostało przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego pismem z dnia 29 grudnia 2009 r., potwierdzonym przez adresata

w dniu 31 grudnia 2009 r. tj. 6 miesięcy po upływie ustawowego terminu. Urząd nie posiadał dokumentacji potwierdzającej przekazanie sprawozdania z czerwca 2007 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1939-2079,2091]

Pani Mariola Pendzialek podała w wyjaśnieniach, że nie jest w stanie określić przyczyn opóźnienia w przekazaniu Radzie Miejskiej sprawozdania za lata 2005-2006 z uwagi na fakt, że w trakcie trwania kontroli nie pracowała w wydziale żadna z osób odpowiedzialnych w ww. latach za przygotowywanie sprawozdania, natomiast sprawozdanie za lata 2007-2008 zostało przekazane RM i Zarządowi Województwa Śląskiego z opóźnieniem z powodu trwających w wydziale w tamtym okresie zmian organizacyjnych i personalnych. W sprawie braku przekazania Zarządowi Województwa Śląskiego sprawozdania za lata 2005-2006 podała, że prawdopodobnie powodem było niedopatrzenie pracownika.

[Dowód: akta kontroli str. 2081-2086]

6.6. W ww. sprawozdaniach z realizacji PGO odniesiono się do wszystkich zadań przewidzianych planem, za wyjątkiem 1 zadania - *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (w tym inwentaryzacja) w obiektach będących własnością mieszkańców, obiektach należących do miasta – termin realizacji II-IV kw. 2007 r., szacowane koszty 80,0 tys. zł. W Aktualizacji PGO z 2010 r. ww. zadanie ujęto w tabeli 36 z okresem realizacji: „Po roku 2012”.*

[Dowód: akta kontroli str. 1751,2048-2059]

Pani Mariola Pendzialek w wyjaśnieniach podała, że sporządzający sprawozdanie nie odniósł się do powyższego zadania przez przeoczenie, a w sprawozdaniu powinna znaleźć się informacja o przesunięciu zadania.

[Dowód: akta kontroli str. 2087-2089]

6.7.-6.8. W PGO zaplanowano realizację w latach 2007-2008 łącznie 26 zadań, w tym 11 zadań realizowanych w sposób ciągły, z tego 10 zadań organizacyjno-pozainwestycyjnych związanych m.in. z monitoringiem PGO, edukacją mieszkańców w zakresie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami, edukacją wytwórców odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne, ewidencją, przetwarzaniem i wykorzystaniem danych o odpadach, systemami zarządzania, monitoringu i ewidencji odpadów oraz 1 zadanie „*Demontaż, rozbiórka, usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest w obiektach stanowiących własność miasta i obiektach prywatnych mieszkańców*”.

Sposób realizacji 10 zadań zaplanowanych w okresie 2007-2008 opisano w punktach 5.7.-5.8. protokołu. Pozostałe zadania, których realizację zaplanowano w 2007 r. wykonano w sposób następujący:

- 1) w sprawozdaniu z realizacji PGO za lata 2007-2008 nie uwzględniono zadania *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest (w tym inwentaryzacja) w obiektach będących własnością mieszkańców, obiektach należących do miasta*. Zadanie to zostało ujęte w Aktualizacji PGO z 2010 r. z okresem realizacji: „Po roku 2012”,
- 2) odstąpiono od realizacji zadania *Ewidencja, przetwarzanie, wykorzystanie danych w zakresie gospodarki odpadami innymi niż niebezpieczne - wdrożenie i eksploatacja bazy danych* ze względu na prowadzenie przez marszałka województwa wojewódzkiej bazy danych o odpadach,
- 3) zrealizowano zadanie *Dokumentacja projektów aktualizacja studium wykonalności i rozbudowy ZZO* – dokonano aktualizacji dokumentacji projektowej „Rekultywacja I-komory” oraz aktualizacji dokumentacji kosztorysowej,
- 4) odstąpiono od realizacji zadania *MPZON-Miejski Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (magazyn tymczasowy)* ze względu na dezaktualizację zadania związaną ze zmianą przepisów regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Gliwice, polegającą na obowiązku prowadzenia punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta.
- 5) zadanie *Unieszkodliwianie osadów ściekowych* nie realizowano z uwagi na przygotowywanie się PWiK do zmiany sposobu zagospodarowania osadów ściekowych.

[Dowód: akta kontroli str. 2087-2089,2297]

6.9. Plan usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest Urząd planuje opracować po 2012 r. – opisano w punkcie 1.16.-1.17. protokołu

7. Stosowanie systemu ooś jako mechanizmu zarządzania środowiskiem.

7.1. W Urzędzie Miasta Gliwice, w okresie od 15 października 2008 r. do 1 grudnia 2010 r., prowadzonych było łącznie 128 postępowań w sprawie ocen oddziaływania na środowisko (ooś) dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym: 14 po 15 października 2008 r., 77 w 2009 r., 37 do dnia 1 grudnia 2010 r. Ilość wydanych decyzji była następująca – 9 po 15 października 2008 r., 48 – w 2009 r., 21 do dnia 1 grudnia 2010 r. Ilość postanowień w 2008 r. nie wydano postanowień w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, Prezydent Miasta Gliwice nie wydał ww. postanowień w 2008 r., 13 w 2009 r., 2 do dnia 1 grudnia 2010 r. Szczegółowym badaniem objęto 20 postępowań.

[Dowód: akta kontroli, str. 2903-2904, 2595-2602]

7.2.-7.3. Na terenie miasta nie występowały obszary Natura 2000, i w związku z tym Urząd nie wydawał decyzji dotyczących przedsięwzięć na takim obszarze ani nie wydawał postanowień nałożenia obowiązku przedłożenia dokumentacji do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska dla przedsięwzięć innych niż mogące potencjalnie oddziaływać na środowisko.

[Dowód: akta kontroli, str. 2595-2602]

7.4.–7.8. Wnioski o wszczęcie ww. postępowań były rejestrowane w rejestrze, oraz opiniowane, zgodnie z kompetencjami, przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach. Spośród 20 badanych postępowań dla 9 inwestorzy opracowali raporty oddziaływania na środowisko. Przekazywane przez inwestorów raporty były analizowane przez pracowników Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Gliwicach po uprzednim zarejestrowaniu w rejestrze. Spośród złożonych ww. raportów, wszystkie zawierały informacje o jakości poszczególnych komponentów. Informacje te w 9 raportach pochodziły m.in. z Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice, ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice. Zawartość przedkładanych raportów odpowiadała wymogom określonym w art. 66 uuiś.

W pozostałych 11 przypadkach inwestorzy przekazywali Karty informacyjne dla planowanych przedsięwzięć. Badane Postanowienia Prezydenta Miasta Gliwice o odstąpieniu od obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływań środowisko były zgodne ze stanowiskiem opiniujących organów - Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Warunki określone w badanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach były zgodne z ustalonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice warunkami realizacji przedsięwzięć.

[Dowód: akta kontroli str. 2595-2602]

8. Mechanizmy finansowe zarządzania środowiskiem

8.1.–8.4. W okresie objętym kontrolą w dwóch przypadkach nie wniesiono w terminie należności za wycinkę drzew, tj.: sprawy: ŚR-3014/5/10 – Radan PLC, ŚR-3014/5/10 – Novum Incest Media. Wydział Środowiska Urzędu Miasta Gliwice pismami do ww. jednostek wzywał do zapłaty zaległych płatności. W przypadku firmy Radan PLC należne odsetki od należności zapłaconych po terminie wynosiły 1.532,06 zł, a w drugim przypadku został wystawiony tytuł wykonawczy na kwotę należności w wysokości 315.205,20 zł oraz

odsetki w wysokości 3.627,02 zł. Ponadto w sprawie ŚR-3014/5/10 – Novum Incest Media Prezydent Miasta Gliwice postanowieniem nr ŚR-15/2010 odmówił przywrócenia terminu decyzji Prezydenta Miasta Gliwice nr ŚR/103/2010 z dnia 1.03.2010 r. w sprawie zezwolenia i pobrania opłat za wycinkę 7 szt. drzew zmienionej decyzją nr 108/2010 z dnia 4.03.2010 r. w sprawie rozłożenia naliczonej opłaty w wysokości 315.205,15 zł na 13 rat.

[Dowód: akta kontroli, str. 2913-2960]

Urząd nie wymierzał kar na podstawie art. 88 uuiś za zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowanych niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz z zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności.

[Dowód: akta kontroli, str. 2913-2960]

8.5 Zestawienie kwot wpływów ogółem z opłat za korzystanie ze środowiska i kar za działania niezgodne z prawem z tytułów określonych w art. 402 ust. 4-6 Poś w latach 2008, 2009, 2010 (I-III kwartał):

Rok	Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska		Wpływy z kar za działania niezgodne z prawem z tytułów określonych w art. 402 ust. 4-6 ustawy Prawo ochrony środowiska		Razem	
	GFOŚiGW	PFOŚiGW	GFOŚiGW	PFOŚiGW	GFOŚiGW	PFOŚiGW
2008	2.568.070	843.557	270.630	3.408	2.838.700	846.965
2009	3.837.269	1.106.547	490.919	1.625	4.328.188	1.108.172
2010 (I-III kw.)	Gmina 3.502.121	POWIAT 1.250.233	GMINA 106.389	POWIAT 1.440	GMINA 3.608.510	POWIAT 1.251.673

[Dowód: akta kontroli, str. 2535-2356]

8.6. Zestawienie wydatkowanych w latach 2008 – 2009 środków z gminnego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w podziale na poszczególne działania:

Przeznaczenie (wg art. ustawy Prawo ochrony środowiska)	2008 r.	2009 r.
art. 406 pkt 1 – edukacja ekologiczna	35129,41	19.744,60
art. 406 pkt 2 – monitoring środowiska	0	0
art. 406 pkt 3 – badanie stanu środowiska	0	0
Art. 406 pkt 3a – wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych	0	0
art. 406 pkt 4 – zadania modernizacyjne	0	0
art. 406 pkt 5 – ochrona przyrody	674.928,38	50.700,00
art. 406 pkt 6 – ochrona powietrza	3.071,18	26.344,50
art. 406 pkt 7 – gospodarka odpadami i ochrona	16.134,20	112.705,81

Allen

W. Jank

powierzchni ziemi		
art. 406 pkt 7a – ochrona wód	0	0
art. 406 pkt 8 – profilaktyka zdrowotna	0	0
Art. 406 pkt 9 – wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej	0	0
Art. 406 pkt 9 a – wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych	0	0
Art. 406 pkt 10 – wspieranie ekologicznych form transportu	618.134,00	0
Art. 406 pkt 11 – działania z zakresu rolnictwa ekologicznego	0	0
art. 406 pkt 12 – zadania inne	0	0
art. 407 pkt 3 – inne	0	0
Razem:	1.347.397,17	2.231.046,44

[Dowód: akta kontroli, str. 2535-2536]

Zestawienie wydatkowanych w latach 2008 – 2009 środków z powiatowego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w podziale na poszczególne działania:

Przeznaczenie (wg art. ustawy Prawo ochrony środowiska)	2008 r.	2009 r.
art. 406 pkt 1 – edukacja ekologiczna	4.460,69	46.075,57
art. 406 pkt 2 – monitoring środowiska	0	
art. 406 pkt 3 – badanie stanu środowiska	0	
Art. 406 pkt 3a – wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych	0	
art. 406 pkt 4 – zadania modernizacyjne	0	378.245,06
art. 406 pkt 5 – ochrona przyrody	0	0
art. 406 pkt 6 – ochrona powietrza	9.572,28	0
art. 406 pkt 7 – gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	241.557,82	410.095,12
art. 406 pkt 7a – ochrona wód	0	0
art. 406 pkt 8 – profilaktyka zdrowotna	0	0
Art. 406 pkt 9 – wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej	0	0
Art. 406 pkt 9 a – wspieranie działalności związanej z wytwarzaniem biokomponentów i biopaliw ciekłych	0	0
Art. 406 pkt 10 – wspieranie ekologicznych form transportu	1.071.866,00	0
Art. 406 pkt 11 – działania z zakresu rolnictwa ekologicznego	0	0
art. 406 pkt 12 – zadania inne	0	0
art. 407 pkt 3 – inne	0	0
Razem:	1.327.456,79	834.415,75

[Dowód: akta kontroli, str. 2535-2536]

8.7. Urząd Miasta Gliwice, w okresie objętym kontrolą, realizował jeden projekt współfinansowany ze środków funduszy europejskich pn. „Opracowanie Mapy Akustycznej Gliwic”. Decyzją Komisji UE z dnia 23 września 2009 r. przyznano pomoc, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego dla ww. projektu, w maksymalnej kwocie 746.640,00 EUR (tj. % udziału w całości projektu). Termin zakończenia realizacji projektu 30 czerwca 2012 r. Przedmiotem projektu było opracowanie Mapy Akustycznej Gliwic wraz z włączeniem jej do Miejskiego Systemu Informacji Przestrzennej (MSIP) Gliwic. Zaplanowano aby mapa akustyczna objęła obszar całego miasta (13390 ha) uwzględniając takie źródła hałasu jak: drogi, linie kolejowe oraz zakłady przemysłowe. Omawiana mapa ma stanowić podstawowe źródło danych wykorzystywanych dla celów: informowania społeczeństwa o zagrożeniu środowiska hałasem, opracowania danych dla Państwowego Monitoringu Środowiska, tworzenia i aktualizacji programów ochrony środowiska przed hałasem.

[Dowód: akta kontroli, str. 2991-2998]

8.8. W raportach z realizacji „Programu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju dla miasta Gliwice do roku 2015” z lat 2004-2006, 2007-2008 nie było odniesień w zakresie poniesionych kosztów ze wskazaniem źródła finansowania działań związanych z wdrażaniem ww. Programu.

W sprawozdaniu z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla miasta Gliwice na lata 2007–2008, przyjętego przez Radę Miejską Uchwałą Nr XXXI/947/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r. omówiono koszty poniesione na realizację zadań określonych w planie gospodarki odpadami dla Miasta Gliwice w okresie sprawozdawczym 2007–2008:

I.p.	Nazwa zadania	Kwota przewidziana na zadania (tys. PLN)	Koszty poniesione w okresie sprawozdawczym 2007 – 2008 (tys. PLN)	Źródło finansowania
I. Przedsięwzięcia ogólne w zakresie gospodarki odpadami				
1	Raport z realizacji PGO	b.d.	11,6	Budżet Miasta Gliwice
2	Edukacja społeczeństwa w zakresie gospodarki odpadami (w tym kontynuacja w dotychczasowym zakresie)	160	42,9	GFOŚiGW
3	Rozbudowa, modernizacja i budowa nowych obiektów Przedsiębiorstwa Składowania i Utylizacji Odpadów zlokalizowanych przy ul. Rybnickiej w Gliwicach			
3a	Budowa kompostowni	1750 (2005-2008)	578,5	Środki własne PSiUO
3b	Wykorzystanie ciepła odpadowego z biogazu	910	259,4	Środki własne PSiUO
3c	Dokumentacja projektów.	5000	1. Aktualizacja dokumentacji projektowej	Środki własne PSiUO

	aktualizacja, studium wykonalności rozbudowy i modernizacji ZZO		„Rekultywacja komory składowiska” 73.2 2. Aktualizacja dokumentacji kosztorysowej „Przebudowa istniejącej elektrowni biogazowej” 5,86 3. Studium wykonalności „Modernizacja składowiska odpadów” 29,28	
II. Przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi				
4	Działania związane z kontynuacją obecnych systemów zbierania i wdrażaniem systemów zbierania odpadów komunalnych dla wydzielonych strumieni odpadów	b.d.	b.d.	Koszty ponosili przedsiębiorcy prowadzący odbiór odpadów komunalnych
5	Działania związane z systemem ewidencji i monitoringu odpadów	30	Ewidencjonowanie umów zawartych pomiędzy właścicielami nieruchomości i przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych prowadzone było za pomocą aplikacji informatyczne (brak kosztów)	-
III. przedsięwzięcia w zakresie gospodarki odpadami podlegającymi odrębnym przepisom prawnym				
6	Demontaż, rozbiórka, usuwanie wyrobów budowlanych zawierających azbest w obiektach stanowiących własność miasta i obiektach prywatnych mieszkańców	b.d.	365,69	WFOŚiGW (pożyczka, dotacja)
IV przedsięwzięcia w zakresie gospodarki pozostałymi odpadami				
7	Edukacja i informacja wytwórców odpadów innych niż niebezpieczne i odp. Niebezpiecznych w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami	8	Informacje udzielane wytwórcom odpadów (informacje ustne, telefoniczne i mailowe)	-
8	Edukacja mieszkańców w zakresie gospodarki ściekowej	b.d.	b.d.	b.d.
9	Unieszkodliwianie osadów ściekowych	1000	20 (konceptja zagospodarowania osadów ściekowych)	Środki własne PWiK
Razem I+II+III+IV		8858	1366,53	

[Dowód: akta kontroli, str. 2061-2064]

Środki wydatkowane na gospodarkę odpadami na terenie miasta Gliwice w okresie sprawozdawczym – lata 2007 -2008

Lp.	Źródła finansowania	2007	2008	Razem
Środki krajowe				
1	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0	2572,28	2572,28
2	Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	259236,74	5786,99	265023,73
3	Ekofundusz	0	0	0
4	Budżet Państwa	0	0	0
5	Budżet powiatu (poza PFOŚiGW)	0	0	0
6	Budżet gminy (poza GFOSiGW)	88893,40	668922,00	157815,4
razem		348130,40	77281,27	425411,41
Środki zagraniczne				
Fundusze Unii Europejskiej				
1	Fundusz strukturalne	0	0	0
2	Fundusz Spójności	0	0	0
razem		0	0	0
Pozostałe środki zagraniczne				
1	Pożyczki i kredyty z międzynarodowych instytucji finansowych	0	0	0
2	Norweski Mechanizm Finansowy	0	0	0
3	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	0	0	0
4	Szwajcarski Mechanizm Finansowy	0	0	0
razem		0	0	0
ogółem		348130,14	77281,27	425411,41

[Dowód: akta kontroli, str. 2063-2062]

W raporcie z realizacji „Programu Ochrony Środowiska oraz Zrównoważonego Rozwoju dla miasta Gliwice do roku 2015” omówiono poszczególne cele z obszarów ochrony środowiska i wskaźniki ekonomiczne, i tak:

Dla 2. celu długoterminowego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego: polepszenie jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji substancji szkodliwych do stężeń odpowiadających normom Unii Europejskiej w tym zakresie:

cel 2.1. Ograniczenie emisji na obszarze miasta Gliwice: z budżetu miasta przekazywano w formie dotacji środki finansowe na organizację komunikacji publicznej, w tym modernizację taboru autobusowego, i tak na zakup autobusów: w 2006 r. przekazano z budżetu miasta 4 000 000 zł, w 2007 r. – 5 000 000 zł, w 2008 r. – 7 190 000.

Dotacje z budżetu miasta na komunikację publiczną wynosiły: w 2006 r. – 12 030 244 zł, w 2007 r. – 13 292 596 zł, w 2008 r. – 15 925 737 zł.

[Dowód: akta kontroli, str. 2279-2280]

Dla 6. Celu długoterminowego w zakresie ochrony przyrody i walorów krajobrazowych: ochrona, utrzymanie, przebudowa terenów zieleni miejskiej wraz z ochroną gatunkową roślin i zwierząt w istniejących terenach zielonych – dla 6.3. Wzmocnienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej społeczności Gliwic:

Działania	rok	Ilość zaangażowanych jednostek	Nakłady finansowe
Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców Gliwice, w szczególności dzieci i młodzieży poprzez promocję działalności edukacyjno-promocyjnej w zakresie ochrony środowiska	2006	50	22 575,00 zł
	2007	31	36.138,00 zł
	2008	40	44.224,00 zł

[Dowód: akta kontroli, str. 2289-2290]

9. Wdrażanie dobrowolnych systemów zarządzania środowiskiem ISO 14001 i EMAS przez Urząd Miasta Gliwice.

9.1. Urząd Miejski w Gliwicach w procesie zarządzania wykorzystywał normy:

- PN-EN ISO 9001: 2008 Systemy zarządzania jakością – Wymagania,
- PN-N-18001: 2004 Systemy zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – Wymagania,
- PN-EN 14001: 2005 Systemy zarządzania środowiskowego Specyfikacją i wytyczne stosowania.

W celu spełnienia wymagań wskazanych ww. norm:

- zidentyfikowano i opisano zachodzące w Urzędzie procesy i podprocesy, określono ich układ i wzajemne oddziaływanie,
- zapewniono zasoby niezbędne dla wdrożenia i prawidłowego funkcjonowania systemu,
- opracowano i wdrożono wymagane normami procedury postępowania.

[Dowód: akta kontroli, str. 3001-3002]

9.2. Urząd Miasta Gliwice, w okresie objętym kontrolą, nie posiadał danych, ile zakładów, przedsiębiorstw z terenu gminy wdrożyło normy ISO 14001 lub miało udział w EMAS.

[Dowód: akta kontroli, str. 3001-3002]

9.3. Urząd Miejski w Gliwicach, w okresie objętym kontrolą, podejmował działania propagujące, wśród różnych kręgów mieszkańców, zachowania zmierzające do ochrony

środowiska. Nie były natomiast podejmowane działania, które zmierzałyby do uzyskiwania certyfikatów w zakresie zarządzania środowiskowego.

[Dowód: akta kontroli, str. 3001-3002]

9.4.–9.5. Od 2003 r. Urząd Miejski w Gliwicach uzyskał certyfikat potwierdzający wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania, co roku przeprowadzane były przeglądy systemu zarządzania.

[Dowód: akta kontroli, str. 3001-3002]

10. Nadzór prezydenta nad realizacją zleczanych prac i wydanych zezwoleń oraz rady gminy nad działaniami organu wykonawczego i stanem środowiska

10.1.-10.2. W Urzędzie Miejskim w Gliwicach komórką organizacyjną mającą w zakresie swych obowiązków prowadzenie kontroli w zakresie środowiska i stosowania przepisów o ochronie środowiska w oparciu o przepisy Poś był Wydział Środowiska.

[Dowód: akta kontroli, str. 2533-2534]

10.2. W Urzędzie Miejskim w Gliwicach Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego, w badanym okresie nie przeprowadzał kontroli w zakresie stosowania przepisów o ochronie środowiska. Pracownicy Wydziału Środowiska, prowadząc postępowania dotyczące udzielenia decyzji administracyjnych, prowadzili kontrole m.in. w zakresie wydawania zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów oraz ogledziny, z których sporządzane były protokoły kontrolne.

[Dowód: akta kontroli, str. 3049-3188]

10.3. Urząd Miejski w Gliwicach korzystał z wojewódzkiej bazy informacji o korzystaniu ze środowiska prowadzonej przez WIOŚ, zgodnie z art. 286a ust. 1 Poś.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046]

10.4. Urząd Miejski w Gliwicach korzystał z prowadzonej przez marszałka województwa wojewódzkiej bazy danych dotyczących gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046]

10.5. Kontrole w zakresie częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych były przeprowadzane przez pracowników Straży Miejskiej i obejmowały kontrole dowodów płatności za opróżnianie zbiornika. Kolejne dowody wpłaty były potwierdzeniami częstotliwości opróżniania zbiorników, a częstotliwość była określana proporcjonalnie do pojemności zbiornika i ilości zużytej wody do celów bytowych lub przeciętnych norm zużycia wody do celów bytowych lub przeciętnych norm zużycia wody. W roku 2009 r.

przeprowadzono 1179 przedmiotowych kontroli, w 2010 r. było ich 817. Wydział Przedsięwzięć Gospodarczych i Usług Komunalnych Urzędu Miejskiego w Gliwicach nie posiadał danych o ilości kontroli przeprowadzanych w roku 2008.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046]

10.6. W badanym okresie Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Rady Miejskiej w Gliwicach zapoznała się z raportami z badań monitoringowych przeprowadzonych na podstawie „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska dla województwa śląskiego na lata 2007-2009”, które wpłynęły do Rady Miejskiej, 12 maja 2008 r., 27 maja 2009 r. oraz 16 czerwca 2010 r., a także z dokumentami pn. „Stan środowiska w województwie śląskim w 2008 r.” oraz „Krajowy Raport Mozaikowy o stanie środowiska 2000-2007, województwo śląskie” (obie publikacje wpłynęły do RM 9 grudnia 2009 r.). Komisja zapoznała się z ww. dokumentami.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046]

10.7. W badanym okresie Rada Miejska Miasta Gliwice nie podejmowała uchwał w sprawie ustanowienia lub zniesienia pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo krajobrazowego.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046]

10.8. W badanym okresie Rada Miejska w Gliwicach nie otrzymała do zaopiniowania projektu studium ochrony przeciwpowodziowej.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046.]

10.9. Rada Miejska Miasta Gliwice otrzymała z WIOŚ w dniu 24 kwietnia 2009 r. (do wiadomości) pismo (znak: WI-0713/1719/09 z 21 kwietnia 2009 r.), dotyczące kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla miasta w 2008 r. Pismo zostało przekazane przez Przewodniczącego Rady Miejskiej do Komisji Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, która zapoznała się z informacją na posiedzeniu w dniu 20 maja 2009 r.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031-3046]

10.10. Rada Miejska Miasta Gliwice nie podejmowała uchwał w zakresie ograniczenia co do okresu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas mógł negatywnie oddziaływać na środowisko.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046]

10.11. W zakończonej dnia 12 listopada 2010 r. kadencji 2006-2010 Rady Miejskiej Gliwice funkcjonowała Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.

W ww. okresie Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska podejmowała następujące działania:

- odbyła łącznie 70 posiedzeń, podczas których omawiała m.in. problemy związane z realizacją usług komunalnych świadczonych przez miasto, takich jak: oczyszczanie i odśnieżanie miasta, gospodarowanie zielenią miejską.
- na bieżąco śledziła funkcjonowanie spółek miejskich, (Przedsiębiorstwo Składowania i Utylizacji Odpadów, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, GKS „Piast”, Zarząd Budynków Miejskich i Towarzystwa Budownictwa Społecznego, Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej);
- omawiała informację na temat funkcjonowania wysypiska miejskiego,
- omawiała projekt uchwały dotyczącej zatwierdzenia taryf za zbiorowe dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków.

[Dowód: akta kontroli, str. 3031- 3046

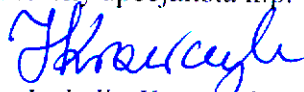
Poprzez zamieszczenie w protokole kontroli niżej wymienionych pouczeń Kontrolerzy informują Pana Zygmunta Frankiewicza Prezydenta Miasta Gliwice o przysługującym mu prawie:

- zgłoszenia przed podpisaniem protokołu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego protokołu kontroli, pisemnych, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń zawartych w protokole kontroli (art. 55 ust. 1 i 2 ustawy o NIK);
- odmowy podpisania niniejszego protokołu kontroli, z jednoczesnym obowiązkiem złożenia na tę okoliczność, w terminie 7 dni, wyjaśnień dotyczących przyczyn odmowy podpisania protokołu kontroli (art. 57 ust. 1 ustawy o NIK). W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, termin 7 dni – zgodnie z art. 57 ust. 2 ustawy o NIK – biegnie od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozpatrzenia;
- złożenia z własnej inicjatywy na piśmie dodatkowych wyjaśnień co do przyczyn i okoliczności powstania nieprawidłowości opisanych w niniejszym protokole kontroli, w terminie uzgodnionym z kontrolerem (art. 59 ust. 2 ustawy o NIK).

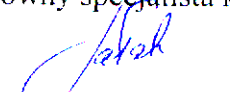
O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do księgi ewidencji kontroli Urzędu Miejskiego w Gliwicach pod numerem 12.

Gliwice, dnia 3 grudnia 2010 r.

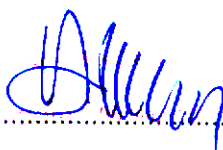
Główny specjalista k.p.

Izabella Krawczyk

Główny specjalista k.p.

Miroslaw Salata

Gliwice, dnia2010-12-16.....

.....

.....

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano w dniu 9 grudnia 2010 r.

[Dowód: akta kontroli str. 3109]